

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง กรณีศึกษาความท้าทายของการจัดตั้งองค์การ
ระหว่างประเทศในประเทศไทย ภายใต้พระราชบัญญัติ
เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561
ต่อการผลักดันนโยบายเจนีวาแห่งเอเชียของไทย

จัดทำโดย นางสาวสุทธาทิพย์ วาতিตต์พันธุ์
รหัส 16009

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 16 ปี 2568
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง กรณีศึกษาความท้าทายของการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย
ภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561
ต่อการผลักดันนโยบายเจนีวาแห่งเอเชียของไทย

จัดทำโดย นางสาวสุทธาธิพย์ วาতিตต์พันธุ์
รหัส 16009

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 16 ปี 2568
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต ดร.จิตริยา ปิ่นทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูตเจษฎา กตเวทิน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561 โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติฯ จะได้รับการประกาศใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 แล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังประสบข้อจำกัดเชิงกฎหมายและกลไก อันนำไปสู่ความล่าช้าอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจบั่นทอนความน่าเชื่อถือของไทยในฐานะประเทศเจ้าบ้าน และกระทบต่อการขับเคลื่อน “นโยบายเจนีวาแห่งเอเชีย” (Geneva of Asia) ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของไทยในเวทีพหุภาคี ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวยังมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากช่วยยกระดับสถานะของไทยในเวทีโลก ดึงดูดองค์การและบุคลากรคุณภาพ เสริมสร้างเศรษฐกิจและการจ้างงาน ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม ซึ่งล้วนเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

จากการศึกษา จึงเสนอแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ได้แก่ (1) การบูรณาการเชิงรุก (Proactive Coordination) โดยจัดทำคู่มือแนวทางและร่าง Model Host Country Agreement (HCA) เพื่อเป็นฐานข้อมูลและเป็นมาตรฐานสำหรับการพิจารณาในอนาคต (2) การกำหนดนโยบายเชิงรุกในสาขาที่ไทยมีศักยภาพสูง อาทิ สาธารณสุข ผู้สูงอายุ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของมนุษย์ โดยใช้เป็น “จุดขายเชิงยุทธศาสตร์” (strategic selling points) เพื่อดึงดูดองค์การระหว่างประเทศ และ (3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาระบบติดตามสถานะความตกลงประเทศเจ้าบ้านแบบเรียลไทม์ และการจัดทำฐานข้อมูลกลาง

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายให้ข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติที่นำเสนอ สามารถนำไปสู่การยกระดับกระบวนการดำเนินงานของประเทศไทยให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใสในเชิงสถาบัน อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นขององค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนเพิ่มพูนบทบาทและสถานะของไทยในเวทีพหุภาคี การปรับปรุงเชิงโครงสร้างและกลไกเหล่านี้ยังสะท้อนถึง การบูรณาการวิสัยทัศน์ระยะยาว ในการขับเคลื่อน “นโยบายเจนีวาแห่งเอเชีย” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และสนับสนุนการพัฒนาสถานะของประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความร่วมมือจากหลายท่าน ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่งต่อเอกอัครราชทูต ดร. สุพรรณวษา โชติกัญญาณ ถัง ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มแนวคิดของการจัดทำพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561 และเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการจัดทำรายงานฉบับนี้

ผู้เขียนขอถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง เอกอัครราชทูต เจษฎา กตเวทิน และรองศาสตราจารย์ ดร. กฤตินี ณัฏฐวุฒิสิต์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพของรายงานฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณนางสาวพัทตร์วิภา อาวิพันธุ์ ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ผู้ซึ่งดำเนินการเรื่องนี้อย่างใกล้ชิดและมอบความรู้ที่เป็นประโยชน์ยิ่งตลอดจนเพื่อนข้าราชการกรมสนธิสัญญาและกฎหมายผู้ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะอันมีค่า

ผู้เขียนขอขอบคุณนางสาวสุดารัตน์ ชูเวช ตำแหน่ง Chief, Host Country Relations Unit, Conference and General Services Division of Administration, ESCAP เพื่อนร่วมรุ่นและอดีตข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานภูมิภาคของสหประชาชาติในประเทศไทย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัวและบุตร ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจนทำให้การจัดทำรายงานฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุทธาทิพย์ วาতিตต์พันธุ์

กันยายน 2568

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา	1
1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	6
บทที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา	8
2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา	8
2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา	19
2.3 สรุปผลการศึกษา	29
บทที่ 3 ข้อเสนอ	31
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	31
3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	33
3.3 บทส่งท้าย	36
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	39
ก. รายชื่อองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานในประเทศไทย	40
ข. พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561	43
ค. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ ระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย	52
ง. คำสั่งคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ที่ 1/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ กลั่นกรอง รายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย	56
จ. คำสั่งคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ที่ 1/2568 เรื่อง แก้ไของค์ประกอบ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ ระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย	58

ฉ. ความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับศูนย์อาเซียน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม	60
ช. พระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มสำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม พ.ศ. 2567 และคำแปล ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน	68
ซ. ร่างแนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ ระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561	76
ฅ. ร่างความตกลงต้นแบบ (Model Host Country Agreement)	92
ประวัติผู้เขียน	99

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

1.1.1 นโยบายเจนีวาแห่งเอเชีย

การเสริมสร้างให้ประเทศไทย โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค (Regional Hub for International Organization) หรือนโยบายเจนีวาแห่งเอเชีย (Geneva of Asia) เป็นแนวคิดที่มีการกล่าวขานหลายยุคหลายสมัยด้วยการที่กรุงเทพมหานครมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาการเป็นศูนย์กลางด้านอื่น ๆ ตามมา และเป็นการวางยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพื่อยกระดับบทบาทและสถานะของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ¹ ทั้งนี้ ปัจจุบันมีสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศทั้งสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย 42 สำนักงาน รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศอื่นนอกกรอบสหประชาชาติ 18 องค์การ รวมทั้งสิ้น 60 องค์การ

อะไร คือ ปัจจัยสำคัญต่อการดึงดูดให้องค์การระหว่างประเทศเข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย หรือกรุงเทพมหานคร ดังเช่นที่สวิตเซอร์แลนด์สามารถทำให้นครเจนีวาสามารถเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ขององค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ มากกว่า 50 องค์การ และคู่แข่งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกของไทยที่มีโอกาสเป็นสำนักงานภูมิภาคขององค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น

กรุงเทพมหานครมีศักยภาพโดดเด่นในหลายมิติที่เอื้อต่อการเป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศ ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 กรุงเทพมหานครได้รับการจัดอันดับเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากที่สุดในโลก (The World's Most Visited City) จากการจัดอันดับของ Euromonitor International สำหรับปี พ.ศ. 2567 โดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 32.4 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566

¹ สุพรรณวษา โชติภิญญาณ ถัง, การจัดทำกฎหมายแม่บทเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย กรณีศึกษา “เจนีวาแห่งเอเชีย” (รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, 2558), หน้า 24.

ในทำนองเดียวกัน ดัชนี Global Destination Cities Index ของบริษัท Mastercard ได้ระบุปัจจัยที่ทำให้กรุงเทพมหานครโดดเด่นในการดึงดูดผู้มาเยือน ได้แก่ ค่าครองชีพที่จับต้องได้ มรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และวิถีชีวิตในเมืองที่มีความคึกคัก

นอกจากนี้ ประเทศไทยมีจุดแข็งด้านภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้

- ท่าเลที่ตั้งของศูนย์กลางอาเซียน เชื่อมโยงการเดินทางไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนได้สะดวก ทั้งทางอากาศและทางบก
- ต้นทุนการดำเนินงานต่ำ เมื่อเทียบกับเมืองหลักอื่นในภูมิภาค เช่น สิงคโปร์หรือโตเกียว
- ระบบคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน ที่กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งรถไฟฟ้า สนามบิน และระบบขนส่งมวลชน

- ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรต่างชาติ
- สถานพยาบาลคุณภาพสูง และได้รับการยอมรับในระดับสากล
- โรงเรียนนานาชาติ ที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนสูงและหลากหลายหลักสูตร
- สิ่งอำนวยความสะดวกด้านคุณภาพชีวิต เช่น พื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ และ

Dog Park

อย่างไรก็ดี แม้กรุงเทพมหานครจะมีศักยภาพสูง แต่ยังคงมีความท้าทายที่ต้องบริหารจัดการเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ เช่น ปัญหาการจราจรติดขัด มลพิษทางอากาศ และความไม่แน่นอนทางการเมือง

1.1.2 ประโยชน์ของนโยบายเจนีวาแห่งเอเชีย

ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการดึงดูดองค์การระหว่างประเทศและบุคลากรที่มีความสามารถสูงเข้ามาทำงานในประเทศไทย จะส่งผลดีในหลายมิติ ได้แก่

- ด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มการใช้จ่าย การลงทุน และการจ้างงานในภาคบริการขั้นสูง
- ด้านความรู้และนวัตกรรม: ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่บุคลากรไทย
- ด้านสถานะระหว่างประเทศ: เสริมบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลกและความน่าเชื่อถือด้านการเป็นศูนย์กลางภูมิภาค
- ด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย: สร้างโอกาสในการร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมกับนานาชาติ ประโยชน์ของการมีคนมีความสามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทย ย่อมส่งเสริมสถานะของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับของ Talented Pool ได้เป็นอย่างดี

1.1.3 พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561

ตามรายงานการศึกษาของนางสุพรรณวษา โชติกัญญาณ ถัง ผู้เข้าร่วมอบรมนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ในปี พ.ศ. 2558 ได้เสนอให้ประเทศไทยจัดทำกฎหมายแม่บท เพื่อดึงดูดองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยกล่าวว่า ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2504 เป็นกฎหมายรองรับพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติ ค.ศ. 1946 และอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของทบวงการชำนัญพิเศษ ค.ศ. 1947 ในการให้สภาพนิติบุคคลและเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ แต่สำหรับองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่อยู่นอกกรอบสหประชาชาติที่ประสงค์จะเข้ามาจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย หากไม่มีความตกลงเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเป็นการเฉพาะ ก็จะต้องจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย ซึ่งความตกลงดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญาตามมาตรา 178 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยจะต้องผ่านกระบวนการนิติบัญญัติที่ใช้เวลานานในการออกกฎหมายอนุวัติการเป็นรายกรณีไป จนทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการเป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศ² กล่าวคือ การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศนอกกรอบสหประชาชาติจะกระทำได้โดยการตราพระราชบัญญัติขึ้นเป็นการเฉพาะราย ซึ่งต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาและมักใช้ระยะเวลานาน

ดังนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ในสมัยรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กระทรวงการต่างประเทศได้เสนอร่างกฎหมายแม่บทในเรื่องนี้โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการผลักดันนโยบายเจนีวาแห่งเอเชียในการส่งเสริมการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีพหุภาคี และเสริมสร้างภาพลักษณ์ของไทยในฐานะศูนย์กลางองค์การระหว่างประเทศ หรือ “Geneva of Asia” รวมทั้งประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยจะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายในประเทศ สร้างงาน สร้างรายได้ และดึงดูดบุคลากรต่างชาติที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานในประเทศ ส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และมาตรฐานสากลในภาคส่วนต่าง ๆ ของไทย นอกจากนี้ ยังช่วยยกระดับภาคบริการ โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม การขนส่ง การแปลภาษา การศึกษานานาชาติ และบริการทางกฎหมายและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนเป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงโครงสร้าง และสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศในระยะยาว

² สุพรรณวษา โชติกัญญาณ ถัง, การจัดทำกฎหมายแม่บทเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย กรณีศึกษา “เจนีวาแห่งเอเชีย” (รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, 2558) หน้า ๙

เพื่อรองรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งต่อมารัฐบาลและรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ “พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561” (พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ) และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2561 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทสำหรับการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากสหประชาชาติ เพื่อรองรับสถานะทางกฎหมายขององค์การระหว่างประเทศนั้นในประเทศไทยและกำหนดกรอบการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย รวมทั้งบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศและครอบครัว ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยในวงการระหว่างประเทศ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์การระหว่างประเทศ

1.1.4 คณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

โดยที่พระราชบัญญัตินี้ได้จัดตั้งกลไกในการพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันโดยตรง กระทรวงการต่างประเทศจึงได้เสนอให้ยกระดับคณะอนุกรรมการเดิม³ ที่เคยพิจารณาเรื่องนี้เป็น “คณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย” (คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ) ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2562 รองรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติฯ ภายใต้หลักการว่าการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังกล่าวจะต้องให้ตราบเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ ในประเทศไทย ตามพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากองค์การระหว่างประเทศ

1.1.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

แม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ เป็นกฎหมายแม่บทสำหรับรองรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2562 แล้วก็ตาม แต่การดำเนินงานในทางปฏิบัติก็ยังเผชิญกับข้อจำกัดและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งสะท้อนผ่านกรณีศึกษาการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมี

³ คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ความตกลง เอกสิทธิ์ ความคุ้มกัน และสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการประสานงานด้านสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ และองค์การต่างประเทศ โดยมีกรมองค์การระหว่างประเทศรับผิดชอบ

ศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation: ACAI) หรือศูนย์อาเซียน
ดังนี้

1.1.5.1 กระบวนการภายในที่ใช้เวลานานเกินสมควร

แม้กรณีของศูนย์อาเซียนจะเป็นกรณีที่ไม่มีความซับซ้อนในเชิงโครงสร้างหรือ
ข้อขัดแย้งทางนโยบาย แต่กระบวนการในการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน การจัดทำร่าง
พระราชกฤษฎีกา และการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เวลากว่า 5 ปี นับจากปี 2563 ถึง 2568
ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของไทยในการรองรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศอื่น
ในอนาคต

1.1.5.2 การขาดกลไกเร่งรัดหรือข้อกำหนดเวลา (time-bound mechanism)

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ มิได้กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนสำหรับ
การดำเนินการและขั้นตอน ส่งผลให้ไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้
การพิจารณา การกลั่นกรอง และการออกกฎหมายลำดับรองมีความล่าช้าโดยระบบ

1.1.5.3 การขาดความเข้าใจหรือความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามความตกลงประเทศ
เจ้าบ้านอาจยังไม่มี ความเข้าใจในกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือขั้นตอนที่ต้องดำเนินการภายใต้
พระราชบัญญัติฯ อย่างทั่วถึง ส่งผลให้การดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศไม่สามารถดำเนิน
ไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.5.4 การขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

การเจรจาและจัดทำรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจำเป็นต้องอาศัย
บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านทั้งทางกฎหมายระหว่างประเทศและทักษะการเจรจา ซึ่งในปัจจุบันยังมี
จำนวนจำกัดและกระจุกตัวอยู่ในบางหน่วยงาน

1.1.5.5 ผลกระทบต่อภาพลักษณ์และนโยบายระดับชาติ

ความล่าช้าในการทำให้ความตกลงประเทศเจ้าบ้านมีผลใช้บังคับ ส่งผลให้
ศูนย์อาเซียน ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มรูปแบบในประเทศไทย ทั้งที่เป็นองค์การระหว่างประเทศ
แห่งแรกภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประเทศคู่เจรจา
และขัดกับเจตนารมณ์ของนโยบายเจนีวาแห่งเอเชียที่มุ่งเสริมสร้างบทบาทนำของไทยในเวทีระหว่าง
ประเทศ

1.1.6 ความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกชะลอตัว หลายประเทศลดการสนับสนุนงบประมาณแก่
องค์การระหว่างประเทศ ทำให้องค์การระหว่างประเทศบางแห่งมีแนวโน้มจะย้ายสำนักงานออกจาก
นครเจนีวาไปยังเมืองที่มีค่าครองชีพต่ำกว่า เพื่อประหยัดงบประมาณ นับเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะ

เร่งปรับปรุงกฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องให้มีความรวดเร็วและเป็นระบบยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูดองค์การระหว่างประเทศเข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทยหรือกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น การศึกษานี้จึงจะมุ่งวิเคราะห์ข้อจำกัดเชิงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่สำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และข้อจำกัดในด้านกลไกของเรื่องนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม ทั้งในมิติของปัญหาข้อกฎหมายและกลไก เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความรวดเร็วของกระบวนการที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายเงินว่าแห่งเอเชียของไทยบรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาคมระหว่างประเทศต่อบทบาทของไทยในฐานะประเทศเจ้าบ้าน (host country) ขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค อาทิ (1) การใช้ระบบ “บูรณาการเชิงรุก” (proactive coordination) โดยกำหนดแนวทางดำเนินการหลังคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้ชัดเจน พร้อมทั้งระบุระยะเวลาสำหรับแต่ละขั้นตอน เช่น การแจ้งเวียนหน่วยงาน การจัดทำร่างกฎหมายลำดับรอง (2) การพัฒนานโยบายเชิงรุกในด้านที่ไทยมีความเชี่ยวชาญประเทศไทยควรส่งเสริมการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศในด้านที่ตนมีจุดแข็ง เช่น สาธารณสุข ผู้สูงอายุ สิ่งแวดล้อม หรือความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่เพียงแต่สอดคล้องกับนโยบายภายในประเทศ แต่ยังสามารถใช้เป็น “จุดขายเชิงยุทธศาสตร์” เพื่อดึงดูดองค์การระหว่างประเทศให้เลือกประเทศไทยเป็นที่ตั้งสำนักงาน เช่นเดียวกับกรณีของศูนย์อาโก ที่สะท้อนความเชี่ยวชาญของไทยด้านสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถขยายแนวคิดไปสู่องค์กรอื่น ๆ ในสาขาใกล้เคียง และ (3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกลั่นกรองและวิเคราะห์ ปัจจุบันกระบวนการกลั่นกรองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันยังอาศัยการพิจารณารายการณโดยเจ้าหน้าที่ผู้มิประสบการณ ซึ่งอาจใช้เวลานานและมีภาระงานสูง การศึกษานี้จึงเสนอให้นำระบบเทคโนโลยีมาสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศในไทยและระดับสากล พร้อมประวัติการจัดทำความตกลงฯ ระบบเปรียบเทียบรายการเอกสิทธิ์ขององค์การต่าง ๆ (Privileges Comparison Tools) แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (e-Form) สำหรับเสนอขอเอกสิทธิ์ ระบบติดตามสถานะของความตกลงประเทศเจ้าบ้านในแต่ละขั้นตอนแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดการซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน

1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ

1.2.1 กระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะหน่วยงานหลักด้านนโยบายต่างประเทศของไทย และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายเงินว่าแห่งเอเชีย ซึ่งมุ่งส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีพหุภาคีและยกระดับภาพลักษณ์ประเทศในฐานะศูนย์กลางองค์การระหว่างประเทศ (Regional Hub for International Organization) ภายใต้แผนแม่บทภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (02) การต่างประเทศ (พ.ศ. 2566-2580) และสอดคล้องกับ นโยบาย 5S/5 มีของกระทรวงการต่างประเทศ

1.2.2 เป้าหมายสำคัญ คือ การส่งเสริมสถานะและเกียรติภูมิของไทยในประชาคมโลก พร้อมเพิ่มอำนาจต่อรองผ่านการดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุกและการใช้อำนาจละมุน (Soft Power) อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ การยกระดับเอกลักษณ์ไทยให้เป็นกระแสความนิยม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ ตลอดจนการพัฒนาขีดความสามารถของทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศจึงมีภารกิจสำคัญหลายประการในการผลักดันนโยบายเจนีวาแห่งเอเชียให้เป็นรูปธรรม ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ไปจนถึงการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) การกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายต่างประเทศ โดยกระทรวงฯ เป็นส่วนราชการหลักในการกำหนดแนวทางการทูตเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งในด้านการทูตเพื่อการพัฒนา (Development Diplomacy) และการทูตเศรษฐกิจ รวมถึงการเชิญชวนให้องค์กรระหว่างประเทศมาตั้งสำนักงานในไทย

2) การเจรจาจัดทำกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ โดยกระทรวงฯ เป็นผู้ริเริ่มเจรจาความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันกับองค์การระหว่างประเทศ และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ

3) การเป็นศูนย์กลางการประสานกับองค์การระหว่างประเทศ โดยกระทรวงฯ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดตั้งสำนักงานประจำขององค์การระหว่างประเทศในไทย (และดูแลเรื่องการเข้าเมือง วีซ่า สิทธิพิเศษ ฯลฯ)

4) การส่งเสริมภาพลักษณ์และบทบาทของไทยในเวทีโลก โดยกระทรวงฯ มีบทบาทในการสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความร่วมมือกับนานาชาติผ่านการทูตสาธารณะ และวัฒนธรรม รวมถึงการผลักดันให้คนไทยเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรระหว่างประเทศ และการจัดกิจกรรมระหว่างประเทศในไทย

5) การบูรณาการกับหน่วยงานอื่น โดยกระทรวงฯ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม และกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ให้เป็นเขต “International District”

บทที่ 2

การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

2.1.1 ศึกษาประเด็นกฎหมายภายในของไทยที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย

2.1.1.1 เมื่อองค์การระหว่างประเทศประสงค์จะจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย รัฐบาลไทยในฐานะประเทศเจ้าบ้านจำเป็นต้องจัดเตรียมกฎหมายเพื่อรองรับสถานะนิติบุคคลตามกฎหมายไทย เพื่อให้องค์การดังกล่าวสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ อาทิ การเปิดบัญชีธนาคารหรือการทำสัญญาเช่าสำนักงาน นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้องกำหนดมาตรการด้านเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่อสำนักงาน บุคลากร และครอบครัวของบุคลากรนั้น

ที่ผ่านมา สำหรับขั้นตอนการดำเนินการของประเทศไทยสำหรับองค์การระหว่างประเทศนอกกรอบสหประชาชาติที่ขอรับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันนั้น ประเทศไทย/รัฐบาลไทยจะต้องดำเนินการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement (HCA)) กับองค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ และตราพระราชบัญญัติเพื่้อนุวัติการตามความตกลงฯ กล่าวคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้นในประเทศไทย

ดังนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างไปตามประเภทขององค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ ดังนี้

ประเภท องค์การระหว่างประเทศ	กฎหมายภายใน
องค์การสหประชาชาติ (United Nations)	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติและ ทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ. 2504 ⁴ (ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเทียบเท่าคณะทูต)
ทบวงการชำนัญพิเศษ (Specialized Agencies) ⁵	

⁴ ทบวงการชำนัญพิเศษ กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษทั้งสิ้น 42 องค์การ โดยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ. 2504 เป็นกฎหมายแม่บทรองรับสถานะทางกฎหมายของสหประชาชาติ องค์การของสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติว่าเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิภานาในประเทศไทย และให้สหประชาชาติ องค์การของสหประชาชาติ และสถานที่ ทรัพย์สิน สิ้นทรัพย์ และบรรณสารขององค์การเหล่านี้ รวมทั้งผู้แทน เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ปฏิบัติการกิจของสหประชาชาติและองค์การของสหประชาชาติ ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติ ฉบับวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1946 (1946 Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations) ภายใต้หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติฯ รวมทั้งให้ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ และสถานที่ ทรัพย์สิน สิ้นทรัพย์ และบรรณสารขององค์การเหล่านี้ รวมทั้งผู้แทน เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ปฏิบัติการกิจของทบวงการชำนัญพิเศษได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ฉบับวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1947 (1947 Convention on the Privileges and Immunities of the Specialized Agencies) ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติฯ

⁵ ปัจจุบันองค์การสหประชาชาติมีทบวงการชำนัญพิเศษ จำนวน 17 องค์การ ได้แก่ 1. องค์การอาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) 2. องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) 3. กองทุนระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (International Fund for Agricultural Development: IFAD) (ปัจจุบัน ประสงค์เข้ามาจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคในประเทศไทย) 4. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) 5. องค์การทางทะเล ระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) 6. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) 7. สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunications Union: ITU) 8. องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) 9. องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization: UNIDO) 10. สหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union: UPU) 11. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development: IBRD) 12. สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ (International Development Association: IDA) 13. บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (International Finance Corporation: IFC) 14. องค์การอนามัยโลก

ประเภท องค์การระหว่างประเทศ	กฎหมายภายใน
องค์การระหว่างประเทศนอกกรอบสหประชาชาติ ⁶	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานทั้งสิ้น 14 ฉบับ ⁷ (ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเป็นไปตามความตกลงประเทศเจ้าบ้านหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี)

(World Health Organization: WHO) 15. องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) 16. องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization: WMO) และ 17. องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: UNWTO)

⁶ มีจำนวนทั้งสิ้น 18 องค์การ ได้แก่ 1. Asian Development Bank (ADB) 2. Asian Disaster Preparedness Center (ADPC) 3. Asian Institute of Technology (AIT) 4. Asian-Pacific Postal Union (APPU) 5. Asia-Pacific Telecommunity (APT) 6. Secretariat of the Asean Plus Three Emergency Rice Reserve (APTERR) 7. Asian Reinsurance Corporation (ARC) 8. European Union 9. Mekong Institute 10. Networks of Aquaculture Centres in Asia-Pacific (NACA) 11. Interpol Liaison Office (Bangkok) for Asia and the South Pacific (ICPO) 12. The Regional Delegation Bangkok of the International Committee of the Red Cross (ICRC) 13. International Federation of the Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC) 14. International Organization for Migration (IOM) 15. International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) 16. The Regional Community Forestry Training Center for Asia and the Pacific (RECOFTC) 17. Southeast Asian Fisheries Development Center (SEAFDEC) 18. Southeast Asian Ministers of Education Secretariat (SEAMES)

⁷ 1. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. 2510 2. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. 2514 3. พระราชบัญญัติให้ความคุ้มกันและเอกสิทธิ์แก่องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. 2514 4. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การโทรคมนาคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2522 5. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของประชาคมยุโรปและสำนักงานคณะกรรมการการประชาคมยุโรปในประเทศไทย พ.ศ. 2522 6. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของบรรษัทประกันต่อแห่งเอเชีย พ.ศ. 2534 7. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานตำรวจสากลสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ณ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2534 8. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การช่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2536 9. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. 2543 10. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานผู้แทนธนาคารพัฒนาเอเชียในประเทศไทย พ.ศ. 2547 11. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ของสหภาพไพรชณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2551 12. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง พ.ศ. 2552 13. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักเลขานุการองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม 14. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ADPC) พ.ศ. 2561

ประเภท องค์การระหว่างประเทศ	กฎหมายภายใน
องค์การระหว่างประเทศระดับ รัฐบาล ได้แก่ ACAI ⁸ PCA ⁹ WOA ¹⁰	พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่าง ประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561
องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล ได้แก่ ICRC	
กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้แก่ Colombo Plan ¹¹	

2.1.2 หลักการพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย

2.1.2.1 พิจารณาว่าเข้าข่ายมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานฉบับอื่นใดที่เคยมีอยู่แล้ว และรองรับอยู่หรือไม่ อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินการดำเนินงานของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ. 2504

2.1.2.2 ในกรณีที่ไม่มีพระราชบัญญัติเดิมรองรับ พิจารณาว่าเข้าข่ายพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ หรือไม่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ก. จะต้องพิจารณาว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศประเภทใดตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ได้แก่ (1) องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล (2) องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล และ (3) กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข. จะต้องพิจารณาการดำเนินกิจกรรมขององค์การในประเทศไทย กล่าวคือ (1) จัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย หรือ (2) ดำเนินกิจกรรมในประเทศไทย โดยการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การนั้นจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงาน (functional necessity) เพื่อ

⁸ ศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation (ACAI))
หมายเหตุ: ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงานของประเทศไทยเพื่อให้ความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลไทยกับศูนย์อาเซียนมีผลใช้บังคับอย่างเป็นทางการระหว่างกัน

⁹ ศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration (PCA))
หมายเหตุ: ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

¹⁰ องค์การสุขภาพสัตว์โลก (World Organisation for Animal Health (WOAH) หรือ Office International des Epizooties (OIE))

หมายเหตุ: ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

¹¹ หมายเหตุ: ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

บรรลุนิติบุคคลขององค์การดังกล่าว พันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการองค์การระหว่างประเทศ จะได้รับการองค์การนั้น ๆ ทั้งนี้ สามารถกำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของแต่ละองค์การ แตกต่างกันได้ โดยคำนึงถึงสถานะและบทบาท และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับเป็นสำคัญ

2.1.2.3 กรณีที่พิจารณาแล้วไม่ใช่กรณีทั้ง ก. และ ข. ข้างต้น จะต้องจัดทำ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานฉบับใหม่สำหรับองค์การนั้นเป็นการเฉพาะ

2.1.3 เนื้อหาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์

2.1.3.1 ประเภทขององค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ (1) องค์การระหว่างประเทศ ระดับรัฐบาล (Intergovernmental Organization (IGO)) (2) องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล (Quasi-IGO) และ (3) กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ไม่รวม “องค์กรเอกชนต่างประเทศ” (Non-Governmental Organization (NGO))

ประเภทขององค์การฯ	เกณฑ์การพิจารณา
องค์การระหว่างประเทศระดับ รัฐบาล (IGO)	- จัดตั้งโดยรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศ - มี “ข้อตกลงระหว่างรัฐ” กำหนดสถานะนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ เป็น “องค์การระหว่างประเทศ” - มีสมาชิกเป็นรัฐ หรือจัดตั้งโดยมติการประชุมระหว่างรัฐ/ หนังสือสัญญาที่รัฐบาลไทยรับรอง หรือองค์การหรือองค์กรอื่น ทำนองเดียวกับหรือสืบเนื่องจากองค์การหรือองค์กรตามที่ กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา
องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล (Quasi-IGO) ได้แก่ คณะกรรมการ ภาษาต่างประเทศ (ICRC) และ สหพันธ์สภาภาษาและสภาเสี้ยว วงเดือนแดงระหว่างประเทศ (IFRC)	สมาชิกผสมระหว่างรัฐ/องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล กับสมาชิกที่ไม่ใช่รัฐหรือ IGO
กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ¹²	กลุ่มที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นรัฐ หรือกลุ่มลักษณะอื่นตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกำหนด ทั้งนี้ ประเทศไทยต้องเข้าเป็นสมาชิกในฐานะรัฐ (ตามมาตรา 9)

¹² หากไทยเข้าเป็นสมาชิกและมีความจำเป็น ก็สามารถให้เอกสิทธิ์/ความคุ้มกันผ่านพระราชกฤษฎีกาเช่นเดียวกัน และ หากมาตั้งสำนักงานในไทยจะได้รับสถานะนิติบุคคลตามเงื่อนไขกฎหมาย ทั้งนี้ การจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน อาจใช้คำว่า บันทึกความเข้าใจหรือข้อตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานแทน “ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement)”

2.1.3.2 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศภายใต้พระราชบัญญัติ

เอกสิทธิ์ฯ

ประเด็น	รายละเอียด
ภาษี	ยกเว้นภาษีทางตรงสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และรายได้ขององค์การ
ศุลกากร	ยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้าม/ข้อจำกัดการนำเข้า-ส่งออก สำหรับของใช้ในทางการหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ
ความละเมิดมิได้	สถานที่ บรรณสาร และเอกสารขององค์การละเมิดมิได้
การสื่อสาร	ห้ามตรวจพิจารณาหนังสือโต้ตอบ/การสื่อสารที่เป็นทางการ จัดให้มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และสิทธิใช้รหัส เทียบเคียงแต่ไม่เกินเอกสิทธิ์ทางการทูต
กฎหมายและทรัพย์สิน	ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินคดีทุกรูปแบบ (เว้นกรณีเกี่ยวกับการพาณิชย์) และคุ้มกันจากการค้น เรียกเกณฑ์ รับ ยึดอายัด เว้นคืน หรือการแทรกแซงใด ๆ ต่อทรัพย์สิน/สิทธิทรัพย์สิน
เงินตรา	สิทธิได้มา ถือครอง โอนเงินทุน/เงินตรา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเงินตรา

2.1.3.3 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของบุคลากรองค์การระหว่างประเทศ

ประเด็น	รายละเอียด
ภาษีเงินได้	ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะเงินเดือน/ค่าตอบแทนจากองค์การหรือรัฐบาลประเทศตน
ศุลกากรส่วนตัว	ยกเว้นอากรสำหรับของใช้ส่วนตัวเมื่อเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในไทย
คนเข้าเมือง	ยกเว้นข้อจำกัดเรื่องเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
ความละเมิดมิได้	ที่พักอาศัยและเอกสารของบุคลากรละเมิดมิได้
การคุ้มกันตัวบุคคล	คุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว
ความคุ้มกันในการปฏิบัติหน้าที่	คุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมายสำหรับถ้อยคำและการกระทำที่กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
สัมภาระและเงินตรา	คุ้มกัน/อำนวยความสะดวกด้านสัมภาระส่วนตัวและการแลกเปลี่ยนเงินตราในระดับไม่เกินที่ให้ผู้แทนทางการทูต/ผู้แทนรัฐต่างประเทศ
ภาวะวิฤติ	อำนวยความสะดวกในการส่งกลับประเทศในเวลาวิฤติระหว่างประเทศ (ไม่เกินระดับทูต)
ขอยกเว้นสำหรับคนไทย/ผู้พำนักถาวร	หากบุคลากรเป็นคนสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในไทย จะได้รับเฉพาะ “เอกสิทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่” (ความคุ้มกันเฉพาะการกระทำในตำแหน่งหน้าที่)
คู่สมรส/บุตร/บุคคลในครัวเรือน	พระราชกฤษฎีกาอาจขยายเอกสิทธิ์/ความคุ้มกันให้คู่สมรส บุตรอายุไม่เกิน 20 ปี และบุคคลในครัวเรือนที่กระทรวงการต่างประเทศเห็นชอบ

2.1.3.4 วิธีการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

การออกพระราชกฤษฎีกา (ตามมาตรา 7) สำหรับองค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ กำหนดเป็นรายองค์การ/กลุ่มความร่วมมือฯ “โดยพระราชกฤษฎีกา” ระบุเรื่องที่จะให้และเงื่อนไขของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของแต่ละองค์การซึ่งอาจต่างกันตามสถานะและบทบาท

2.1.4 กลไกการพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

2.1.4.1 โดยที่พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ มิได้จัดตั้งกลไกในการพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันโดยตรง กระทรวงการต่างประเทศจึงได้เสนอให้ยกระดับคณะอนุกรรมการเดิม ที่เคยพิจารณาเรื่องนี้เป็น “คณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาคีรัฐในประเทศไทย” (คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ) ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2562 รองรับการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติฯ ภายใต้หลักการว่าการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังกล่าวจะต้องให้ตราเป็นเงื่อนไขการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ ในประเทศไทย ตามพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากองค์การระหว่างประเทศ

2.1.4.2 คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ก. พิจารณาข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การประเภทต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

ข. พิจารณาการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) กับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

ค. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานตามความเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการฯ ได้กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องจัดการประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เพื่อพิจารณาร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement)

2.1.4.3 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 คณะกรรมการฯ ได้จัดตั้ง “คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่าง

ประเทศภาครัฐในประเทศไทย”¹³ เพื่อกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยกร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ สำหรับการได้มาซึ่งเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยเพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินการในเรื่องนี้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ต่อมา เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2568 คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 โดยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ โดยเพิ่มผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงาน¹⁴ที่มีหน้าที่อำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาเป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อกลั่นกรองการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งประเด็นกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้านและความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

2.1.4.4 แนวทางการดำเนินงาน

ในทางปฏิบัติ หากองค์การระหว่างประเทศใดประสงค์จะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในประเทศไทยก็จะติดต่อผ่านส่วนราชการเจ้าของเรื่อง (ไม่ได้ติดต่อโดยตรงมาที่คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ)

ในหลักการ เมื่อเรื่องเสนอมาถึงที่ประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ แล้ว จะเป็นกรณีที่ส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นชอบในทางนโยบายแล้วว่า องค์การระหว่างประเทศดังกล่าวควรเข้ามาจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทยหรือควรสนับสนุนกิจกรรมขององค์การนั้น ในกรณีที่

¹³ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา ในฐานะประธานอนุกรรมการ และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมการกงสุล กรมต่าง ๆ ภายในกระทรวงฯ (แล้วแต่กรณี) เป็นอนุกรรมการ โดยผู้แทนกองสนธิสัญญา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศและกองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

¹⁴ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา ในฐานะประธานอนุกรรมการ และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมการกงสุล เป็นอนุกรรมการ โดยผู้แทนกองสนธิสัญญา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศและกองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา เป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจ

ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการอาจมีมติให้เชิญผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา (ไม่เกิน 5 หน่วยงาน) หรือเชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาเป็นครั้งคราวในฐานะอนุกรรมการเฉพาะกิจด้วยก็ได้ และถือเป็นอนุกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

ส่วนราชการเจ้าของเรื่องมีประเด็นที่ต้องการสอบถาม อาจหาหรือและประสานที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

การพิจารณาเชิงนโยบายของส่วนราชการของเรื่องเป็นประเด็นที่สำคัญ ซึ่งหากเห็นควร ก็จะเสนอให้คณะกรรมการเอกสิทธิ์เป็นผู้พิจารณาว่าจะเข้าข่ายองค์การระหว่างประเทศประเภทใดภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และสมควรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพียงใด โดยส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เมื่อคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ พิจารณากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่จะให้แล้ว ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงดำเนินการเจรจาสร้างความตกลงประเทศเจ้าบ้านต่อไป

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

2.1.5 กรณีกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

ขั้นตอนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ประกอบด้วย

2.1.5.1 ส่วนราชการเจ้าของเรื่องแจ้งกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่ขอรับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน เพื่อบรรจุเข้าสู่วาระการประชุมของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

2.1.5.2 คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ พิจารณา

- 1) สถานะว่าเป็นกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือไม่
- 2) คำนิยาม (หากมี) ว่าสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ หรือไม่

2.1.5.3 ส่วนราชการเจ้าของเรื่องและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศหารือเพื่อจัดทำร่างข้อตกลง โดยอาจใช้ชื่อ Memorandum of Understanding หรือ Arrangement เพื่อจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย และหลีกเลี่ยงการใช้ชื่อว่า ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความสับสนกับกรณีขององค์การระหว่างประเทศ

2.1.5.4 ส่วนราชการเจ้าของเรื่องส่งร่างข้อตกลงฯ และข้อมูลเกี่ยวกับรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศขอรับให้กระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ เพื่อบรรจุเข้าสู่วาระการประชุมของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

2.1.5.5 คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ พิจารณา

- 1) รายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน (ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่)
- 2) ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ

2.1.5.6 ส่วนราชการเจ้าของเรื่องเจรจาร่างข้อตกลงฯ ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

2.1.5.7 ส่วนราชการเจ้าของเรื่องเสนอร่างข้อตกลงฯ และร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อขอความเห็นชอบของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 4(4) และ (7) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548

2.1.5.8 ดำเนินการตามขั้นตอนการออกพระราชกฤษฎีกา

2.1.6 องค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประสงค์จัดตั้งสำนักงานหรือดำเนินกิจกรรมในประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ประกอบด้วย (ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ สถานะล่าสุดเดือนสิงหาคม 2568)

- 1) สำนักงานศาลประจำอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration (PCA))
- 2) สำนักงานองค์การสุขภาพสัตว์โลกประจำอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (World Organization for Animal Health (OIE))

3) คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross (ICRC))

4) องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organisation for Migration (IOM))

5) แผนโคลัมโบ (Colombo Plan)

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา

2.2.1 ประโยชน์ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

การมีพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ในฐานะกฎหมายแม่บทจะช่วยลดความซับซ้อนจากการต้องตรากฎหมายเฉพาะสำหรับองค์การระหว่างประเทศแต่ละแห่งดังเช่นในอดีต ซึ่งมักเผชิญความล่าช้าเนื่องจากกระบวนการนิติบัญญัติที่ผูกพันกับสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ เมื่อมีกฎหมายแม่บทรองรับ ทำให้นโยบาย “เจนีวาแห่งเอเชีย” สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ นอกจากนี้ การมีกลไกเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายต่อการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันการรับรองสถานะทางกฎหมายแก่สำนักงานองค์การระหว่างประเทศ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตรากฎหมายเฉพาะเพิ่มเติม อันเป็นการเพิ่มความคล่องตัวและสร้างแรงจูงใจให้องค์การระหว่างประเทศเลือกตั้งสำนักงานหรือจัดกิจกรรมในประเทศไทยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีได้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ แต่มีบทบาทสำคัญต่อไทย เช่น แผนโคลัมโบ ซึ่งร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) โดยมีเป้าหมายจัดตั้ง field office ในประเทศไทย (จังหวัดเชียงใหม่) เพื่อเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้และการฝึกอบรมด้านการควบคุมยาเสพติดและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่

2.2.2.1 กระบวนการภายในที่ใช้เวลานานเกินสมควร โดยพิจารณาจากกรณีศึกษาขององค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประสงค์จัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย หรือดำเนินกิจกรรมในประเทศ โดยเฉพาะการดำเนินงานของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ โดยเรียงลำดับการพิจารณา ดังนี้

องค์กร	ระยะเวลาดำเนินการ	คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ
PCA ¹⁵	ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562 ประเทศไทย (โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) เริ่มหารือกับ PCA เพื่อพิจารณาร่าง HCA	การประชุมจัดขึ้น 2 ครั้ง ในปี 2563 และ 3 ครั้ง ในปี 2565 2566 และ 2568
IOM	กรมองค์การระหว่างประเทศ หารือตั้งแต่ปี	การประชุมจัดขึ้น 4 ครั้ง ในปี 2565 2566 2567 และ 2568
แผนโคลัมโบ	กรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้หารือกับแผนโคลัมโบตั้งแต่ปี 2562	การประชุมจัดขึ้น 2 ครั้ง ในปี 2563 และ 2568
ICRC ¹⁶	กรมองค์การระหว่างประเทศ หารือตั้งแต่ปี 2562	การประชุมจัดขึ้นในปี 2563
ACAI/ศูนย์อาโก	กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	การประชุมจัดขึ้นในปี 2565
WOAH	กรมปศุสัตว์ได้หารือเรื่องนี้ตั้งแต่ปี 2565	การประชุมจัดขึ้น 3 ครั้ง ในปี 2565 2566 และ 2567

แม้ขณะนี้ ศูนย์อาโกอาจถือเป็นองค์การระหว่างประเทศแรกที่สามารถลงนามความประเทสเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้านนวัตกรรม และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม พ.ศ. 2567 แล้วก็ตาม

¹⁵ มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ (องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นโดยหนังสือสัญญาระหว่างรัฐ ที่รัฐบาลไทยรับรอง (เข้าร่วมเป็นภาคี) ตามอนุสัญญาสำหรับการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศอย่างสันติ ค.ศ. 1899 (ข้อ 20) และอนุสัญญาสำหรับการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศอย่างสันติ ค.ศ. 1907 (ข้อ 41)

¹⁶ ICRC ไม่ใช่องค์การระหว่างประเทศ แต่มีสถานะเป็นเพียงนิติบุคคลเอกชนตามกฎหมายแพ่งสวิส แต่อำนาจหน้าที่หลักของ ICRC เป็นไปอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 ทั้ง 4 ฉบับ ซึ่งไทยเป็นภาคี รวมถึงธรรมนูญกลุ่มองค์กรกาชาดและเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐภาคีอนุสัญญาเจนีวาฯ (รวมทั้งไทย) รับรองในที่ประชุม International Red Cross and Red Crescent Conference ครั้งที่ 25 เมื่อ ค.ศ. 1986 และธรรมนูญคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งรับรองในที่ประชุมสมัชชา (รวมทั้งไทย) เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 2017 และมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2018 ดังนั้น จึงถือได้ว่า ICRC เป็นองค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และคณะกรรมการเอกสิทธิ์สามารถพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่ ICRC ตามมาตรา 5 และ 6 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงาน ตามพันธกรณีของประเทศไทย แนวปฏิบัติของนานาชาติ

แต่ความตกลงดังกล่าวก็ยังไม่มียผลใช้บังคับระหว่างกัน เนื่องจากปัจจุบันยังอยู่รอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีให้แล้วเสร็จ และเมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว กระทรวงสาธารณสุขจะแจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศทราบและขอให้กระทรวงการต่างประเทศ (โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) จัดทำหนังสือแจ้งต่อศูนย์อาเซียน เพื่อให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศต่อไป โดยจะสรุปลำดับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระยะเวลาที่ยาวนานกว่าองค์การระหว่างประเทศ 1 องค์การ จะสามารถดำเนินการจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ได้ดังนี้

- ปี 2559 ประเทศไทย (โดยกระทรวงสาธารณสุข) ริเริ่มผลักดันความร่วมมือด้านการสูงวัยอย่างมีศักยภาพ (Active Aging) ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี และต่อมา ได้ประกาศแนวคิดการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเป็นครั้งแรกในระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ 30 โดยเสนอให้ศูนย์อาเซียนมีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ภายในปี 2562 อาเซียนจัดทำความตกลงก่อตั้งศูนย์อาเซียนในฐานะองค์การระหว่างประเทศ
- ปี 2563 ประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกันจัดทำและลงนามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์อาเซียน (Agreement on the Establishment of the ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation) เมื่อวันที่ 20 พ.ค. ค.ศ. 2020 โดยในความตกลงจัดตั้งฯ ระบุว่า ศูนย์อาเซียนจะมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ประเทศไทย และจะต้องมีการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลไทยกับศูนย์อาเซียนเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสำนักงานและบุคลากรของศูนย์อาเซียนต่อไป
- ปี 2564 กระทรวงสาธารณสุขหรือกระทรวงการต่างประเทศเจรจาจัดทำร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับศูนย์อาเซียน และได้รับการตรวจสอบความถูกต้องจากทีมกฎหมายของเลขาธิการอาเซียนในเดือนธันวาคม 2564
- ปี 2565 - คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ มีมติเห็นชอบร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน ของศูนย์อาเซียน และร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มสำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วย นวัตกรรม พ.ศ.¹⁷

¹⁷ ทั้งนี้ ผู้แทนกรมการแพทย์ในการประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2565 ในวันที่ 8 มิ.ย. 2565 ได้ชี้แจงถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเป็นประเทศเจ้าบ้าน ว่า ศูนย์อาเซียนจะเป็นเวทีการหารืออย่างเป็นทางการในระดับรัฐบาลที่องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจ อาทิ องค์การอนามัยโลก สหประชาชาติ ตลอดจนธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย เนื่องจากเป็นเวทีกลาในการเชื่อมโยงประเด็นผู้สูงอายุระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง ทั้งในแง่งบประมาณที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นปัญหาร่วมกันระหว่าง

- กระทรวงสาธารณสุขเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ และร่างพระราชกฤษฎีกา
- ปี 2567
 - ลงนามความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ (11 มีนาคม 2567)
 - คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจแก้ร่างพระราชกฤษฎีกาฯ ต่อไปเนื่องจากเป็นร่างพระราชกฤษฎีกาแรกภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ
 - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 6) ตรวจพิจารณาเสร็จสิ้น พร้อมคำแปลความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ เนื่องจากเป็นกฎหมายปะหน้า
 - พระราชกฤษฎีกาฯ ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา (5 มิถุนายน 2567)
- ปี 2568 กระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างการรวบรวมสถานะล่าสุดของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งผลกระบวนการภายในของไทยที่เสร็จสิ้นของไทย เพื่อให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับระหว่างกันอย่างเป็นทางการต่อไป

2.2.3 การพิจารณาในเรื่องนี้ เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน อาทิ กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมการกงสุล กรมพิธีการทูต สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมการจัดหางาน และกรมทางขนส่งทางบก¹⁸ และเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และประมวลรัษฎากร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดทำ “แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน” เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ประเทศสมาชิกอาเซียน จึงสามารถใช้เวทีนี้ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การผลักดันนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ร่วมกัน ตลอดจนการเชื่อมโยงทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทั้งงบประมาณและด้านเทคนิคผ่านศูนย์อาเซียน

¹⁸ ประเด็นการจดทะเบียนรถยนต์ขององค์การระหว่างประเทศ ตามระเบียบของกรมการขนส่งทางบก/พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสำนักงาน

ประเด็น	รายละเอียด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ภาษี	ยกเว้นภาษีทางตรงสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน สินทรัพย์ และรายได้ขององค์การ	กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต โดยเฉพาะประเด็นภาษีทางอ้อม (ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษี สรรพสามิต)
ศุลกากร	ยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้าม/ข้อจำกัดการ นำเข้า-ส่งออก สำหรับของใช้ในทางการหรือ สิ่งพิมพ์ขององค์การ	กรมศุลกากร
ความละเมิดมิได้	สถานที่ บรรณสาร และเอกสารขององค์การ ละเมิดมิได้	กระทรวงการต่างประเทศ
การสื่อสาร	ห้ามตรวจพิจารณาหนังสือโต้ตอบ/การสื่อสารที่ เป็นทางการ จัดให้มีความสะดวกในการติดต่อ สื่อสาร และสิทธิใช้รหัส เทียบเคียงแต่ไม่เกิน เอกสิทธิ์ทางการทูต	กระทรวงการต่างประเทศ
กฎหมายและ ทรัพย์สิน	ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินคดีทุกรูปแบบ (เว้นกรณีเกี่ยวกับการพาณิชย์) และคุ้มกันจาก การค้น เรียกเกณฑ์ ริบ ยึดอายัด เว้นคืน หรือ การแทรกแซงใด ๆ ต่อทรัพย์สิน/สินทรัพย์	กระทรวงการต่างประเทศ
เงินตรา	สิทธิได้มา ถือครอง โอนเงินทุน/เงินตรา รวมถึง การแลกเปลี่ยนเงินตรา	ธนาคารแห่งประเทศไทย

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของบุคลากรองค์การ

ประเด็น	รายละเอียด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ภาษีเงินได้	ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะเงินเดือน/ค่าตอบแทนจากองค์การหรือรัฐบาลประเทศตน	กรมสรรพากร
ศุลกากรส่วนตัว	ยกเว้นอากรสำหรับของใช้ส่วนตัวเมื่อเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในไทย	กรมศุลกากร
คนเข้าเมือง	ยกเว้นข้อจำกัดเรื่องเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว	กรมการกงสุล สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมการปกครอง กรมการจัดหางาน
ความละเมิดมิได้	ที่พำนักและเอกสารของบุคลาการละเมิดมิได้	กระทรวงการต่างประเทศ
การคุ้มกันตัวบุคคล	คุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว	กระทรวงการต่างประเทศ
ความคุ้มกันในการปฏิบัติหน้าที่	คุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมายสำหรับถ้อยคำและการกระทำที่กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ	กระทรวงการต่างประเทศ
สัมภาระและเงินตรา	คุ้มกัน/อำนวยความสะดวกด้านสัมภาระส่วนตัวและการแลกเปลี่ยนเงินตราในระดับไม่เกินที่ให้ผู้แทนทางการทูต/ผู้แทนรัฐต่างประเทศ	กรมขนส่งทางบก กรมศุลกากร ธนาคารแห่งประเทศไทย
ภาวะวิฤติ	อำนวยความสะดวกในการส่งกลับประเทศในเวลาวิฤติระหว่างประเทศ (ไม่เกินระดับทูต)	กระทรวงการต่างประเทศ
ข้อยกเว้นสำหรับคนไทย/ผู้พำนักถาวร	หากบุคลากรเป็นคนสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในไทย จะได้รับเฉพาะ “เอกสิทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่” (คุ้มกันเฉพาะการกระทำในตำแหน่งหน้าที่)	กระทรวงการต่างประเทศ
คู่สมรส/บุตร/บุคคลในครัวเรือน	พระราชกฤษฎีกาอาจขยายเอกสิทธิ์/ความคุ้มกันให้คู่สมรส บุตรอายุไม่เกิน 20 ปี และบุคคลในครัวเรือนที่ กระทรวงการต่างประเทศเห็นชอบ	กระทรวงการต่างประเทศ

2.2.4 ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายและปัจจัยอุปสรรคที่สำคัญของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ดังนี้

2.2.4.1 การพิจารณาประเด็นสถานะ/ประเภทขององค์การระหว่างประเทศตาม พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

ประเภทขององค์การระหว่างประเทศจะเป็นประเด็นแรกที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ จะต้องพิจารณาเป็นลำดับแรก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากส่วนราชการเจ้าของเรื่องอย่างครบถ้วน เพื่อพิจารณาว่า เข้าข่ายเป็นองค์การระหว่างประเทศภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และสามารถนำไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้หรือไม่ เพียงใด

ทั้งนี้ ปัญหาที่ประสบ คือ องค์การระหว่างประเทศมีความซับซ้อน¹⁹ มีความไม่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องใช้เวลาศึกษาสถานะทางกฎหมายระหว่างประเทศแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้แน่ใจว่าองค์การนั้นเป็นองค์การระหว่างประเทศภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

2.2.4.2 การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติ เอกสิทธิ์ฯ และกฎหมายอื่น ๆ

ปัญหาของการสร้างความเข้าใจร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ไม่ใช่เป็นกฎหมายเฉพาะ แต่เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อเอื้อต่อการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่าง ๆ แก่องค์การระหว่างประเทศ ซึ่งยังต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงประมวลรัษฎากรด้วย โดยหากคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ พิจารณาและเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ก็สามารถทำได้ หากมีกฎหมายอื่น ๆ รองรับ ดังนั้น ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันได้ระบุให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันใด ๆ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก็สามารถอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตนมีอยู่ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันนั้น ๆ ได้ เช่น หากกำหนดให้ยกเว้นหรือลดภาษีให้กับองค์การระหว่างประเทศ ก็จะเป็นอำนาจของกรมสรรพากรที่จะยกเว้นหรือลดการจัดเก็บภาษีอากรดังกล่าวโดยเป็นไปตามประมวลรัษฎากร

¹⁹ นิยามองค์การระหว่างประเทศตาม ข้อ 2 (1) (i) ของ Vienna Convention on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations (1986) ว่า “‘international organization’ means an intergovernmental organization.”

2.2.4.3 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มถือเป็นภาษีทางอ้อม ซึ่งไม่ปรากฏในพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ แต่ในภาพรวมของการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่ประสงค์จะได้รับเอกสิทธิ์ในเรื่องนี้ โดยคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้มีมติแล้วว่า แม้ภาษีทางอ้อมจะไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ แต่คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ สามารถพิจารณาในเชิงนโยบายได้เมื่อคำนึงถึงหลักความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยอาศัยมาตรา 80/1 (5) แห่งประมวลรัษฎากร²⁰ เป็นกฎหมายรองรับ²¹ ดังนั้น คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ จึงมีอำนาจพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และกฎหมายอื่นประกอบด้วย

แนวทางปฏิบัติต่อไป เมื่อจะต้องนำความตกลงประเทศเจ้าบ้านและร่างพระราชกฤษฎีกาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ควรระบุอย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้มีนโยบายให้เอกสิทธิ์ดังกล่าว และระบุกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติสามารถดำเนินการได้

2.2.4.4 การยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราแก่เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญ

คู่สมรส บุตร และสมาชิกในครอบครัว เป็นประเด็นที่ไม่ค่อยได้รับการพิจารณาในทางบวก เนื่องจากพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522²² จะยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราอย่างจำกัด

²⁰ มาตรา 80/1 (5) การขายสินค้าหรือการให้บริการให้แก่ (ก) องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล (ข) องค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติเท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ (ค) สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 49) พ.ศ. 2562 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป)

²¹ ภูมิหลัง สำหรับประเด็นภาษีทางอ้อมนั้น ในชั้นร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและรัฐสภาเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ เนื่องจากมีกฎหมายลำดับรองอื่นรองรับอยู่แล้ว และเห็นว่า การพิจารณาให้เอกสิทธิ์ทางภาษีเป็นอำนาจของกรมสรรพากรที่จะพิจารณาพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ประกอบกฎหมายอื่นได้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 80/1 (5)) ดังนั้น คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ จึงมีอำนาจพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ และกฎหมายอื่นประกอบด้วย

²² การยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรามี 4 กรณีเท่านั้น ได้แก่ (1) กรณีการตรวจลงตราประเภททูต ราชการ และอัครราชทูต (2) กรณีมีความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยทำไว้กับประเทศต่าง ๆ (3) กรณีออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และ (4) กรณีที่มีการกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะ เช่น มาตรการเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยว (อ้างอิงจากคู่มือการปฏิบัติงานการตรวจลงตราของกรมการกงสุล)

2.2.4.5 การยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในทางการ (หน่วยงานที่กำกับดูแลมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้)

2.2.4.6 การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่ ICRC ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล ในทางนโยบายและแนวปฏิบัติใกล้เคียงกัน มักจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่ต่ำกว่าองค์การระหว่างประเทศรัฐบาล แต่โดยที่ ICRC มีสถานะที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากในกรอบระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทปัจจุบัน และเป็นองค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลที่รัฐบาลไทยรับรอง จึงเป็นประเด็นปัญหาทางนโยบายของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ว่า ICRC ควรจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในระดับที่เท่าเทียมกับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลทั่วไป (แต่ไม่เท่ากับองค์การสหประชาชาติ) หรือไม่ เพียงใด จึงทำให้การพิจารณาในเรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องผ่านการกลั่นกรองอย่างรอบคอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศไทย

2.2.4.7 ขั้นตอนการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาของแต่ละองค์การ

เนื่องจากมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ กำหนดให้องค์การระหว่างประเทศและบุคลากรจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา 5 และ 6 เป็นรายกรณี ดังนั้น คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้กำหนดหลักการแล้วว่า ร่างพระราชกฤษฎีกาควรกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนว่า องค์การระหว่างประเทศนั้นจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันใดบ้างตามมาตรา 5 และ 6 และต้องมีคำแปลภาษาไทยของความตกลงประเทศเจ้าบ้านแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาฯ ซึ่งใช้เวลาในการยกร่างพระราชกฤษฎีกาและต้องจัดทำคำแปลภาษาไทยของความตกลงประเทศเจ้าบ้านในคราวเดียวกัน จึงเป็นงานที่ต้องใช้ความรอบคอบในการจัดทำคำแปลความตกลงฯ

2.2.4.8 ประเด็นการจัดทำระหว่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลไทยกับ ICRC และ Colombo Plan (กลุ่มความร่วมมือความระหว่างประเทศ) ว่าไม่เข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เนื่องจาก ICRC และ Colombo Plan มิได้เป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่จะต้องดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบก่อนการลงนาม ตามมาตรา 4 (7) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และแม้ความตกลงดังกล่าวอาจไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมศุลกากรและกรมสรรพากรก็ต้องดำเนินการตามความตกลงดังกล่าว เพราะข้อตกลงนั้นมีผูกพันต่อรัฐบาลไทย

2.2.5 วิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

2.2.5.1 การประชุมของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ มีน้อยเกินไป โดยมีสถิติจัดการประชุมฯ เพียงปีละ 2 ครั้งเท่านั้น

โดยที่คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาข้อกฎหมายหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และพิจารณาการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งประเด็นกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้าน รวมทั้งพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานตามความเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการฯ ได้กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องจัดการประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เพื่อพิจารณาร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ความเห็นชอบต่อการจัดตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ในเดือนตุลาคม 2562 จนถึงปัจจุบัน มีการจัดการประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ไปแล้วทั้งสิ้น 7 ครั้ง²³ โดยล่าสุด คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้จัดการประชุมเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2567

แม้ว่าเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 คณะกรรมการฯ ได้จัดตั้ง “คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย”²⁴ โดยได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2568 เพื่อกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยกร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ สำหรับการได้มาซึ่งเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยเพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินการในเรื่องนี้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ได้จัดการ

²³ (1) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2563 (2) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2563 (3) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2565 (4) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2566 (5) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2566 (6) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2567 (7) การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2567

²⁴ ประกอบด้วยผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา ในฐานะประธานอนุกรรมการ และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมการกงสุล กองสนธิสัญญา กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ และกองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต และต่อมา คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ โดยเพิ่มผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่อำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาเป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2568 เพื่อกลั่นกรองการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งประเด็นกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้านและความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

ประชุมไปแล้วทั้งสิ้น 4 ครั้ง²⁵ โดยล่าสุด คณะกรรมการอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ได้จัดการประชุมเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2568

2.2.5.2 ข้อจำกัดด้านบุคลากร โดยที่รายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเป็นประเด็นที่ซับซ้อน จำเป็นต้องมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญพิจารณาทั้งประเด็นสาระและเตรียมการจัดประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “เจนีวาแห่งเอเชีย” กรมสนธิสัญญาและกฎหมายมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ เพียง 2 คน จึงจำเป็นต้องหาวิธีหรือแนวทางที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากร อีกทั้งต้องจัดเตรียมบุคลากรที่เชี่ยวชาญในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น

2.2.5.3 กระบวนการยาวนานในการเจรจาร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน เมื่อคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ พิจารณาในเบื้องต้นแล้ว ส่วนราชการเจ้าของเรื่องก็ต้องกลับไปเจรจากับองค์กรระหว่างประเทศนั้นอีกครั้ง ซึ่งทำให้กระบวนการยาวนานยิ่งขึ้น อย่างเช่นกรณีของ WOHAI ใช้เวลา 2 ปีกว่า ถึงได้ข้อยุติ ในขณะที่ PCA และ ICRC ใช้เวลากว่า 5 ปี ในการเจรจาร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

2.3 สรุปผลการศึกษา

2.3.1 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจุบันมีองค์การระหว่างประเทศตั้งอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (ตามภาคผนวก ก) โดยเฉพาะสำนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ ซึ่งได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสูงสุดเทียบเท่าคณะทูต และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น เนื่องจากศักยภาพของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

2.3.2 แม้ประเทศไทยได้มีกฎหมายเฉพาะคือ พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561 อันถือเป็นกลไกสำคัญด้านนโยบายในการอำนวยความสะดวกและดึงดูดองค์การระหว่างประเทศให้เข้ามาจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย แต่ผลการดำเนินงานตลอด 7 ปีที่ผ่านมา กลับไม่ปรากฏว่ามีองค์การระหว่างประเทศใดจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายแม่บทยังขาดการบูรณาการทั้งในเชิงกฎหมาย กลไกการทำงานของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ และการประสานงานระหว่าง

²⁵ 1. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ครั้งที่ 1/2566 วันที่ 7 กันยายน 2566 2. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 28 มีนาคม 2567 3. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 18 ตุลาคม 2567 และ 4. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 5 มีนาคม 2568

หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานซึ่งมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยประเทศ
เจ้าบ้าน อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นโยบาย “เจนีวาแห่งเอเชีย” ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

2.3.3 ในเบื้องต้น เห็นควรให้มีการจัดทำ **คู่มือแนวทางปฏิบัติ** เพื่อเป็นเครื่องมืออ้างอิง
สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนและเพิ่มพูนความพร้อมในการ
ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ นอกจากนี้ ควรมีการจัดการอบรมเชิงวิชาการแก่
ส่วนราชการต่าง ๆ ของประเทศไทย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย
ดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการดังกล่าว
ย่อมส่งผลให้หน่วยงานไทยมีศักยภาพมากยิ่งขึ้นในการเจรจาและหารือกับองค์การระหว่างประเทศ
ตลอดจนสามารถดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย
ดึงดูดให้องค์การระหว่างประเทศเข้ามาจัดตั้งสำนักงานหรือดำเนินกิจกรรมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 3

ข้อเสนอ

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

3.1.1 ผู้เขียนเห็นว่า การมีพระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศฯ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้นโยบาย “เจนีวาแห่งเอเชีย” (Geneva of Asia) สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง แม้ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ ทั้งนี้ หากประเทศไทยยังคงต้องตรากฎหมายเฉพาะเพื่อรองรับองค์การระหว่างประเทศแต่ละราย ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติที่ดำเนินไปภายใต้ความไม่แน่นอนทางการเมือง ก็ย่อมทำให้การพิจารณาล่าช้าและไม่สอดคล้องกับความจำเป็นเชิงนโยบาย ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติดังกล่าวในฐานะ “กฎหมายแม่บท” เพื่อใช้รองรับสถานะทางกฎหมาย ตลอดจนเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศที่ประสงค์จะจัดตั้งสำนักงานหรือดำเนินกิจกรรมในประเทศไทย จึงช่วยลดข้อจำกัดเชิงกระบวนการ และทำให้การขับเคลื่อนนโยบาย “Geneva of Asia” มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องรอการตรากฎหมายเฉพาะในแต่ละกรณี

อย่างไรก็ดี แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายแม่บทดังกล่าวแล้ว แต่ยังคงมีข้อจำกัดทั้งในเชิงกฎหมาย กลไก และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินนโยบายข้างต้นยังไม่บรรลุผลได้อย่างทันที่ ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศ โดยเฉพาะกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมองค์การระหว่างประเทศ และกรมพิธีการทูต ควรกำหนดและดำเนินนโยบายเชิงรุกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเชิงระบบ เพื่อเร่งรัดกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

ระยะสั้น

- ควรจัดให้มีการหารือเชิงบูรณาการภายในกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อกำหนดรายชื่อองค์การระหว่างประเทศที่คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ สมควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก และดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1-2 ปี ทั้งนี้ อาจพิจารณาจัดประชุมคณะอนุกรรมการที่มีอยู่หรือจัดตั้งคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เพิ่มเติม เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานดังกล่าว

- นอกจากนี้ ควรจัดทำแนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานสำหรับองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการบังคับใช้กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้อง พร้อมกันนี้ ควรเร่งรัดการจัดทำ

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีเอกภาพ โดยยึดหลัก “การบูรณาการเชิงรุก” (*proactive coordination*)

- ที่สำคัญ ควรกำหนดแผนปฏิบัติที่ชัดเจนภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว โดยระบุระยะเวลาในแต่ละขั้นตอน เช่น การแจ้งเวียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำร่างกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

ระยะกลาง

ปรับขั้นตอนภายในเพื่อให้สามารถดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น และควรพิจารณนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยดำเนินการ รวมทั้งอาจสร้างระบบฐานข้อมูลดิจิทัลขององค์การระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และประเมินผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ-สังคม ที่ได้รับ

ระยะยาว

- พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและดึงดูดองค์การระหว่างประเทศมากขึ้น อาทิ ประเด็นการจ้างงานคนสัญชาติไทยว่าควรได้รับการยกเว้นเอกสิทธิ์อื่น ๆ เพิ่มเติมหรือไม่ เพียงใด

- อาจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างกองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย โดยยกระดับฝ่ายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ ในฐานะเป็น “หน่วยงานประสานงานกลาง”

3.1.2 การพัฒนานโยบายเชิงรุกในด้านที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญ

3.1.2.1 ประเทศไทยควรส่งเสริมการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศในด้านที่ตนมีจุดแข็ง เช่น สาธารณสุข ผู้สูงอายุ สิ่งแวดล้อม หรือความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่เพียงแต่สอดคล้องกับนโยบายภายในประเทศ แต่ยังสามารถใช้เป็น “จุดขายเชิงยุทธศาสตร์” เพื่อดึงดูดองค์การระหว่างประเทศให้เลือกประเทศไทยเป็นที่ตั้งสำนักงาน เช่นเดียวกับกรณีของศูนย์อาโกที่สะท้อนความเชี่ยวชาญของไทยด้าน active ageing และ innovation ซึ่งสามารถขยายแนวคิดไปสู่องค์กรอื่น ๆ ในสาขาใกล้เคียง อาทิ การเป็นศูนย์กลางในด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจากประเทศไทยได้เสนอเป็นที่ตั้งของศูนย์ให้คำปรึกษาด้านการระงับข้อพิพาทด้านการลงทุนระหว่างประเทศ (Advisory Centre on International Investment Dispute Resolution)²⁶

²⁶ the UNCITRAL Commission may wish to confirm that it would take a holistic approach when determining the location of the Advisory Centre, taking into account the A/CN.9/1218 V.25-06794 11/11 following factors: (i) support from the host State/Government; (ii) stable environment; (iii)

3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

3.2.1 การจัดทำ “คู่มือแนวทางปฏิบัติ” เพื่อเป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานและการพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

คู่มือดังกล่าวควรประกอบด้วย

3.2.1.1 ร่างแนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561 (ตามภาคผนวก ข)

3.2.1.2 ควรกำหนดแนวทางการยกร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อรองรับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับกรอบกฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.3 นอกจากนี้ ควรจัดทำเอกสารรายการประเด็นข้อพิจารณาที่พบเป็นประจำในการประชุมของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของพระราชบัญญัติฯ และประเด็นอื่น ๆ²⁷ เช่น เรื่องการยกเว้นภาษี

accessibility and affordability; (iv) geographic distribution; (v) attractiveness to a qualified workforce; and (vi) cooperation and coordination.

²⁷ อาทิ

- บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลและกึ่งรัฐบาล (ICRC) ได้รับการยกเว้นการขอรับใบอนุญาตทำงานตามมาตรา 4 (5) ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 (ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในความตกลงประเทศเจ้าบ้านให้ชัดเจน) แตกต่างจากบุคลากรของกลุ่มความร่วมมือไม่ได้รับยกเว้นการขอรับใบอนุญาตทำงานและจำเป็นต้องขอรับใบอนุญาตทำงานปกติ

- ป้ายทะเบียนรถของ ICRC เป็นป้ายทะเบียนขององค์การระหว่างประเทศ แต่จริง ๆ จะไม่ได้รับความคุ้มกันใด

- บัตรประจำตัวที่แตกต่างกันไป แจกเวียนแนวปฏิบัติดังกล่าวให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติ อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมสรรพากร และกรมศุลกากรทราบต่อไป

- สำนักงานศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (PCA) ตัดขาดในประเด็นการยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และความรวดเร็วในการพิจารณาคำร้อง โดยเมื่อปี 2566 กรมการกงสุลเห็นควรปรับแก้ข้อ 12 วรรค 2 ของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่าง PCA กับรัฐบาลไทย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เห็นควร ยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราให้ผู้พิจารณาคดีของ PCA และสมาชิกครอบครัวของบุคคลดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของ PCA และสมาชิกครอบครัวของบุคคลดังกล่าว ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการออกกฎกระทรวงภายใต้มาตรา 12 (1) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และเห็นว่า ไทยควรดำเนินการตรวจลงตราด้วยความรวดเร็ว

ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงภายใต้มาตรา 12 (1) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราของ (1) ผู้ตัดสินของ PCA และ

ทางอ้อม / การคืนภาษีทางอ้อม หรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอน และร่นระยะเวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

3.2.1.4 ในด้านกระบวนการในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี อาจพิจารณานำ แนวปฏิบัติของการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) มาใช้เป็นต้นแบบ กล่าวคือ ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบแล้ว ส่วนราชการหรือหน่วยงานเจ้าของเรื่องจะกำหนดขั้นตอนในการแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานในส่วนที่ตนมีอำนาจหน้าที่ และเพื่อเตรียมการล่วงหน้า ก่อนที่ประเทศไทยจะสามารถแจ้งแก่องค์การระหว่างประเทศว่า “ประเทศไทยได้ ดำเนินกระบวนการภายในเสร็จสิ้นแล้ว” ดังนั้น ในเรื่องนี้ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงควรพิจารณา เสนอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อกำหนดของความตกลงประเทศ เจ้าบ้านฯ ไปในคราวเดียวกันกับที่เสนอร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านและร่างพระราชกฤษฎีกาฯ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เพื่อเร่งรัดให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น

3.2.1.5 ทั้งนี้ สมควรเน้นย้ำว่า พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ มิได้ครอบคลุมถึงองค์การ เอกชนระหว่างประเทศ (non-governmental organizations: NGO) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของ แต่ละประเทศ อาทิเช่น มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ และสหพันธ์กีฬานานาชาติ โดยองค์กรในลักษณะ ดังกล่าวจะไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับนี้

3.2.2 การปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ

การประชุมคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ควรจัดขึ้นให้เป็นประจำต่อเนื่องมากกว่านี้ ซึ่งปัจจุบันจัดการประชุมเพียง 2 ครั้งต่อปี โดยพิจารณาคราวละ 2 องค์การระหว่างประเทศเท่านั้น ดังนั้น เห็นว่า เพื่อย่นระยะเวลาของการประชุมทุกหน่วยงาน กระทรวงการต่างประเทศอาจพิจารณา จัดการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพิ่มมากขึ้น อย่างน้อยควรจัดขึ้นทุก ๆ 3 เดือน เพื่อช่วยให้การพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ รวดเร็วขึ้น และคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ควร พิจารณาเพียงเฉพาะประเด็นนโยบายที่สำคัญจริง ๆ เท่านั้น

3.2.3 การจัดทำร่างความตกลงต้นแบบ (Model Agreement)

3.2.3.1 แม้การจัดทำร่างความตกลงต้นแบบจะทำให้เกิดความชัดเจนและสะดวก สำหรับส่วนราชการเจ้าของเรื่องในเบื้องต้น แต่อาจทำให้องค์การระหว่างประเทศคู่เจรจาทราบข้อมูลว่า

สมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว และ (2) เจ้าหน้าที่ของ PCA และสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว แล้ว ให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอร่างกฎกระทรวงฯ มาที่กระทรวงมหาดไทย จากนั้นกระทรวงมหาดไทยจะ เสนอร่างกฎกระทรวงฯ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จากนั้น คณะรัฐมนตรีจะส่งร่างกฎกระทรวงดังกล่าวไป ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป

จะสามารถได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันรายการใดบ้าง ซึ่งองค์การระหว่างประเทศ คู่เจรจาอาจเรียกร้องให้ได้รับในระดับสูงที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า กระทรวงการต่างประเทศควรจัดทำร่างความตกลงต้นแบบ หรือ Model Host Country Agreement เพื่อเป็นเอกสารภายในของหน่วยงานหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยอยู่บนพื้นฐานของประเภทขององค์การระหว่างประเทศ และแสดงเหตุผลคำอธิบายเพื่อให้ส่วนราชการเข้าใจเพิ่มมากขึ้น²⁸ ดังเช่นเดียวกันกับการจัดทำ Model Agreement ของสนธิสัญญาโอนตัวนักโทษ สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือความตกลงระหว่างประเทศด้านการลงทุน ซึ่งจะมีคำอธิบายหลักการและเหตุผลในแต่ละเรื่อง อีกทั้งจะช่วยให้การเจรจาความตกลงประเทศเจ้าบ้านของไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ Model Host Country Agreement จะเป็นเพียงเอกสารพื้นฐานที่จะช่วยประกอบการพิจารณาเท่านั้น แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบยังต้องพิจารณาประเด็นนโยบายด้วยการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันด้วยว่าจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศนั้นในประเทศไทยหรือไม่ และการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทยหรือไม่

ผู้เขียนได้ยกร่าง Model Host Country Agreement โดยรวบรวมร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และพัฒนาต่อไป (ตามภาคผนวก ก)

3.2.3.2 นอกจากนี้ ควรจัดทำ Glossary ของคำแปลความตกลงประเทศเจ้าบ้านด้วย เพื่อช่วยย่นระยะเวลาในการจัดทำคำแปลความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

3.2.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกลั่นกรองและวิเคราะห์

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกลั่นกรองและวิเคราะห์ ปัจจุบันกระบวนการกลั่นกรองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันยังอาศัยการพิจารณารายกรณีโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีประสบการณ์ ซึ่งอาจใช้เวลาและมีการะงานสูง กระทรวงการต่างประเทศจึงควรลงทุนกับการนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินการ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศในไทยและระดับสากล พร้อมประวัติการจัดทำความตกลงฯ ระบบเปรียบเทียบรายการเอกสิทธิ์ขององค์การต่าง ๆ (Privileges Comparison Tools) แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์

²⁸ เช่น ประเด็นเรื่องเงินตรา อาจใช้ถ้อยคำแบบ PCA เพื่อความชัดเจน (โดยไม่ยอมรับถ้อยคำ “at the most favourable exchange rate” แต่ควรใช้ ถ้อยคำ “without being subject to the laws and regulations governing exchange control” แทน)

(e-Form) สำหรับเสนอขอเอกสิทธิ์ ระบบติดตามสถานะของความตกลงประเทศเจ้าบ้านในแต่ละขั้นตอนแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดการซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน

3.3 บทส่งท้าย

3.3.1 รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้กรมสนธิสัญญาและกฎหมายใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการ โดยรวบรวมประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำร่างแนวทางการดำเนินงานและร่างความตกลงต้นแบบ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ เพื่อขอให้การรับรองเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบ หากได้รับการรับรอง เอกสารเหล่านี้จะช่วยให้กระบวนการพิจารณามีความกระชับ รวดเร็ว และลดระยะเวลาในการดำเนินการลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การมีแนวทางการดำเนินงานและร่างความตกลงต้นแบบที่ผ่านการรับรองอย่างเป็นทางการ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเป็นแรงจูงใจให้องค์การระหว่างประเทศพิจารณาเลือกประเทศไทยเป็นที่ตั้งสำนักงานมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของการทบทวนการต่างประเทศ ผู้เขียนเสนอว่า ควรกำหนดเป้าหมายเชิงนโยบายอย่างชัดเจนว่า การพิจารณาการจัดตั้งสำนักงานของแต่ละองค์การระหว่างประเทศโดยคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ ควรดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 2 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์เชิงมูลค่าและผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการดึงดูดองค์การระหว่างประเทศเข้ามาจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย และอย่างน้อยที่สุด เมื่อกระบวนการและแนวปฏิบัติของไทยมีความชัดเจน ย่อมช่วยเพิ่มโอกาสและความน่าเชื่อถือในการประกอบการพิจารณาขององค์การระหว่างประเทศต่อไป

3.3.2 โดยที่การศึกษานี้มุ่งเน้นวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ยังมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย²⁹ ด้วย ดังนั้น ข้อเสนอแนะที่นำเสนอในการศึกษานี้ แม้จะเน้นไปที่การจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ แต่ก็สามารถปรับใช้โดยอนุโลมต่อการจัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย เพื่อให้กระบวนการพิจารณามีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

²⁹ มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ระบุว่า “การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ” หมายความว่า การประชุมระหว่างประเทศที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐหรือต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนของรัฐหรือผู้แทนขององค์การระหว่างประเทศมาเข้าร่วมประชุม

นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวยังอาจใช้เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนในประเทศไทย³⁰ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) และอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ อันมีอำนาจในการกำหนดสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ทั้งนี้ การศึกษาในประเด็นดังกล่าวในอนาคตย่อมสามารถนำข้อเสนอที่ได้จากการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมต่อไป

³⁰ มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ระบุว่า “การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน” หมายความว่า การประชุมที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยมีบุคคลจากต่างประเทศมาร่วมประชุม แต่มิใช่การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ

บรรณานุกรม

วิทยานิพนธ์

สุพรรณวษา โชติกัญญาณ ถัง. การจัดทำกฎหมายแม่บทเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย กรณีศึกษา “เจนีวาแห่งเอเชีย”. รายงานการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคลหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2558.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อองค์การระหว่างประเทศที่มีสำนักงานในประเทศไทย

หน่วยงานสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในไทย

1. DSS: United Nations Department of Safety and Security
2. FAO: Food and Agriculture Organization
3. IBRD: International for Reconstruction and Development
4. ICAO: Asia and Pacific Office of the International Civil Aviation Organization
5. IFC: International Finance Corporation
6. ILO: Regional Office for Asia and the Pacific of the International Labour Organization
7. IMF: International Monetary Fund
8. ITC: International Trade Centre
9. ITU: Regional Office for Asia and the Pacific of the International Telecommunication Union
10. Office of the Special Envoy of the Secretary-General on Myanmar
11. OICT: Office of Information and Communication Technology
12. UNEP: United Nations Environment Programme
13. UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
14. UNFPA: United Nations Population Fund
15. UN-Habitat: United Nations Human Settlement Programme
16. UNAIDS RST: Regional Support Team for Asia and the Pacific of the United Nations Programme on HIV/AIDS
17. UNCDF: United Nations Capital Development Fund
18. UNDCO: United Nations Development Coordination Office
19. UNDP RCB: Regional Bureau for Asia and the Pacific of the United Nations Development Programme
20. UNDRR: Regional Office for Asia and the Pacific of the United Nations Office for Disaster Risk Reduction
21. UNESCAP: UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
22. UNFCCC: United Nations Framework Convention on Climate Change
23. UNGC: United Nations Global Compact

24. UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees Regional Bureau for Asia and the Pacific
25. UNIDO: United Nations Industrial Development Organization Regional Office
26. UNICEF: Regional Office for East Asia and the Pacific of the United Nations Children's Fund
27. UNJSPF: United Nations Joint Staff Pension Fund
28. UNITAR/UNOSAT: UN Institute for Training and Research's satellite imagery analysis center
29. UNOCHA: Regional Office of the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs for Asia-Pacific
30. UNOCT: United Nations Office of Counter-Terrorism
31. UNODA: United Nations Office for Disarmament Affairs
32. UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime Regional Center for Southeast Asia and the Pacific
33. UNOHCHR: United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights in South-East Asia
34. UNOMS: United Nations Ombudsman and Mediation Services
35. UNOPS: United Nations Office for Project Service
36. UNOSSC: United Nations Office for South-South Cooperation
37. UNRC: Office of the Resident Coordinator in Thailand
38. UPU: Regional Office of the Universal Postal Union
39. UNV: Regional Office of the United Nations Volunteers
40. UN Women: UN Women Regional Office for Asia and the Pacific of the United Nations Women's Fund
41. WFP: World Food Programme
42. WHO: South-East Asia Region Office of World Health Organization
43. International Fund for Agricultural Development (IFAD) (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)

องค์การระหว่างประเทศนอกกรอบสหประชาชาติ

1. ADB: Asian Development Bank
2. ADPC: Asian Disaster Preparedness Center
3. AIT: Asian Institute of Technology
4. APPU: Asian-Pacific Postal Union
5. APT: Asia-Pacific Telecommunity
6. APTERR: Secretariat of the ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve ()
7. ARC: Asian Reinsurance Corporation
8. EU: European Union
9. MI: Mekong Institute
10. NACA: Networks of Aquaculture Centres in Asia-Pacific
11. ICPO: Interpol Liaison Office (Bangkok) for Asia and the South Pacific
12. ICRC: The Regional Delegation Bangkok of the International Committee of the Red Cross
13. IFRC: International Federation of the Red Cross and Red Crescent Societies, Regional Delegation
14. IOM: International Organization for Migration (Regional Office and Country Office)
15. IUCN: International Union for Conservation of Nature and Natural Resources
16. RECOFTC: The Regional Community Forestry Training Center for Asia and the Pacific
17. SEAFDEC: Southeast Asian Fisheries Development Center
18. SEAMES: Southeast Asian Ministers of Education Secretariat

(อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการ)

1. ACAI: ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation (ACAI) (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)
2. PCA: Permanent Court of Arbitration (PCA)
3. WOAHA สำนักงานคณะผู้แทนองค์การสุขภาพสัตว์โลกประจำอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. Colombo Plan

ภาคผนวก ข.

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561

หน้า ๒๖

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติ

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ

และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล

“องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล” หมายความว่า

(๑) องค์การที่รัฐร่วมกันจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีสมาชิกประกอบด้วยรัฐ

(๒) องค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยมติของการประชุมระหว่างรัฐหรือหนังสือสัญญาระหว่างรัฐ และรัฐบาลไทยรับรอง

(๓) องค์การหรือองค์กรอื่นทำนองเดียวกับหรือสืบเนื่องจากองค์การหรือองค์กรตาม (๑) หรือ (๒) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

“องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล” หมายความว่า องค์การที่มีสมาชิกส่วนหนึ่งเป็นรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และสมาชิกอีกส่วนหนึ่งที่มีใช้รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศและสหพันธ์สภากาชาดและสภาเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ

“กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ” หมายความว่า กลุ่มความร่วมมือที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นรัฐหรือกลุ่มความร่วมมือที่มีลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกำหนด

“การประชุมระหว่างประเทศ” หมายความว่า การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐและการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน

“การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ” หมายความว่า การประชุมที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐไทยหรือต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนของรัฐหรือผู้แทนขององค์การระหว่างประเทศมาเข้าร่วมประชุม

“การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน” หมายความว่า การประชุมที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยมีบุคคลจากต่างประเทศมาร่วมประชุม แต่ไม่ใช่เป็นการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ

“บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า

(๑) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(๒) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(๓) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

- (๔) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ
- (๖) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจขององค์การระหว่างประเทศ

“ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ” หมายความว่า รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐไทยหรือต่างประเทศที่จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ

มาตรา ๔ การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐนั้น โดยพิจารณาตามพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ

มาตรา ๕ องค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ดังต่อไปนี้

- (๑) การยกเว้นภาษีทางตรงตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายอื่นสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และรายได้ขององค์การ
- (๒) การยกเว้นอากรศุลกากร และข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการขององค์การหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ
- (๓) ความละเมิดมิได้ของสถานที่ บรรณสาร และเอกสารขององค์การ
- (๔) การตรวจพิจารณาหนังสือโต้ตอบที่เป็นทางการและการสื่อสารที่เป็นทางการอื่นขององค์การจะกระทำมิได้
- (๕) สิทธิการได้มา การได้รับ การถือครอง และการโอนซึ่งเงินทุนหรือเงินตราใด ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราขององค์การ
- (๖) สิทธิการใช้รหัส รวมทั้งการส่งและรับหนังสือโต้ตอบขององค์การโดยมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันไม่เกินเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต
- (๗) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกฎหมายทุกรูปแบบสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน และสิทธิทรัพย์สินขององค์การ เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์

(๘) ความคุ้มกันจากการค้น การเรียกเกณฑ์ การริบ การยึด การอายัด การเวนคืน หรือ การแทรกแซงในรูปแบบอื่นใดต่อทรัพย์สินหรือสินทรัพย์ขององค์การ

(๙) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการขององค์การ

มาตรา ๖ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือน และค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของประเทศตน

(๒) การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวในเวลาที่เข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย

(๓) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(๔) ความละเมิดมิได้ของที่พักและเอกสาร

(๕) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว

(๖) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับอัยยาคำด้วยวาจา หรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

(๗) ความคุ้มกันจากการตรวจตรา และการอำนวยความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวกับสัมภาระส่วนตัว ไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

(๘) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ

(๙) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ ไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

ในกรณีที่บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย จะได้รับความคุ้มกันเฉพาะที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (๖)

มาตรา ๗ องค์การระหว่างประเทศและบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศใดจะได้รับ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา โดยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศแต่ละองค์การอาจกำหนด แตกต่างกันได้โดยคำนึงถึงสถานะและบทบาทขององค์การระหว่างประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทย

จะได้รับจากการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาจะกำหนดเงื่อนไขการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันด้วยก็ได้

การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามวรรคหนึ่ง มีผลเฉพาะในระหว่างที่องค์การระหว่างประเทศตั้งสำนักงานหรือดำเนินงานในประเทศไทย หรือในระหว่างที่บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทยหรือเข้ามาในประเทศไทยเพื่อปฏิบัติหน้าที่

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามมาตรา ๖ ก็ได้

มาตรา ๘ ให้ยอมรับนับถือว่าองค์การระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทยหรือที่ประเทศไทยเป็นภาคี และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๗ เป็นนิติบุคคลและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

มาตรา ๙ ในกรณีที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศใดและมีความจำเป็นต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับกลุ่มความร่วมมือดังกล่าว จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ก็ได้ โดยให้นำความในมาตรา ๔ และมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่งเข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๗ แล้ว ให้สำนักงานของกลุ่มความร่วมนั้นเป็นนิติบุคคลและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

มาตรา ๑๐ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นภาษีทางตรงตามประมวลรัษฎากรสำหรับรายได้ที่ได้รับจากการจัดการประชุมในประเทศไทย

(๒) การยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการประชุมหรือสิ่งพิมพ์สำหรับการประชุม

(๓) ความละเมิดมิได้ของสถานที่จัดประชุม ทริพย์สิน สิ้นทรัพย์ และเอกสารของผู้จัดการประชุม เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม

มาตรา ๑๑ ผู้แทนของรัฐหรือผู้แทนขององค์การระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๒ ผู้ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐที่มีผู้ใช้เข้าร่วมประชุมตามมาตรา ๑๑ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นค่าตอบแทนที่ได้รับจากผู้จัดการประชุมอันเนื่องมาจากการเข้าร่วมการประชุม

(๒) การยกเว้นไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานที่เกี่ยวกับการประชุม

(๓) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(๔) ความละเมิดมิได้ของเอกสารที่เกี่ยวกับการประชุม

(๕) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินกระบวนทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการและที่เกี่ยวกับการประชุมนั้น

(๖) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ

ในกรณีที่ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มกันเฉพาะที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (๕)

มาตรา ๑๓ ผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมกันประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการประชุมแต่ละการประชุมอาจกำหนดแตกต่างกันก็ได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการประชุมนั้น ทั้งนี้ ในประกาศจะกำหนดเงื่อนไขการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันด้วยก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้คู่สมรส บุตร และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรของผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใด ตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี ก็ได้

มาตรา ๑๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนโดยขอรับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เสนอเรื่องต่อสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดสิทธิประโยชน์

การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนตามวรรคหนึ่ง ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) มีผู้เข้าร่วมการประชุมจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากอันจะเกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ หรือการท่องเที่ยว ประโยชน์ทางด้านความรู้แก่ประชาชน หรือประโยชน์ด้านอื่นแก่ประเทศ

(๒) การประชุมและกิจกรรมในการประชุมต้องไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย ไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การขอรับสิทธิประโยชน์และการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการกำหนด

เมื่อได้รับเรื่องขอจัดประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีโดยเร็วซึ่งต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนอาจได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุม

(๒) การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประชุม

(๓) การอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองให้แก่ผู้จัดการประชุมซึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๔) การยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของ เพื่อใช้ในการประชุม

ในกรณีที่ผู้จัดการประชุมจำเป็นต้องนำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการประชุม คนต่างด้าวดังกล่าวอาจได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๑๖ ผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนอาจได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

(๑) การลดหรือยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นค่าตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมการประชุมซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยได้รับจากผู้จัดการประชุมอันเนื่องมาจากการเข้าร่วมการประชุม การทำงานเกี่ยวกับการประชุม หรือการเป็นวิทยากรในการประชุม

(๒) การยกเว้นไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานที่เกี่ยวกับการประชุม

(๓) การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประชุม

(๔) การอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๑๗ ผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนจะได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องใดตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยสิทธิประโยชน์สำหรับการประชุมแต่ละการประชุมอาจกำหนดแตกต่างกันก็ได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการประชุมนั้น ทั้งนี้ ในประกาศจะกำหนดเงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๘ องค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ และผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ซึ่งได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทย และต้องไม่ใช้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศไทย

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ หรือผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐใด ใช้เอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันโดยมิชอบหรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย

หรือใช้ความคุ้มกันเป็นการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้ระงับหรือเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ หรือผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐนั้นก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางสำหรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศและการจัดการประชุมระหว่างประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ การเข้ามาเพื่อดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศและการเข้ามาจัดประชุมระหว่างประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเข้ามาดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย องค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศ ผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ จำเป็นต้องได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน หรือสิทธิประโยชน์ระหว่างที่เข้ามาดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น สมควร มีกฎหมายเพื่อกำหนดกรอบการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ และการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยในวงการระหว่างประเทศ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์การระหว่างประเทศและผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค.

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเอกลักษณ์และความคึกกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๘/ ๓๒๕๕๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี (กระทรวงการต่างประเทศ)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๒๐๖/๕๕๕๖
ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

ตามที่ได้ขอให้ท่านเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการทบทวนคณะกรรมการต่าง ๆ
ที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรีของกระทรวงการต่างประเทศ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี จำนวน ๕๑ คณะ
และยกเลิกคณะกรรมการ ฯ จำนวน ๒ คณะ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นต้นไป

๒. ให้กระทรวงการต่างประเทศรับไปพิจารณาทบทวนความจำเป็นเหมาะสม
ในการขอให้คงอยู่ของคณะกรรมการ ฯ ตามข้อ ๑ ที่ไม่มีการประชุมเลย หรือที่มีการจัดประชุม
เพียง ๑ - ๒ ครั้ง ในรอบ ๓ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒) อีกครั้งหนึ่ง และให้แจ้งยืนยัน
ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยด่วนเพื่อดำเนินการต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงการคลัง
สำนักงบประมาณ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๘๔๓ (สมยศ/นัฐา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๗๑

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ rsrd@soc.go.th

การเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ด้วยพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ (“พ.ร.บ.”) ได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอเสนอเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ก่อนการตรา พ.ร.บ. ดังกล่าว การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ จะกระทำได้โดยการตราพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาและมักใช้ระยะเวลานาน จึงมีการตรา พ.ร.บ. ฉบับนี้เพื่อลดขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ โดย พ.ร.บ. บัญญัติให้สามารถออกกฎหมายลำดับรองลงมา คือ พระราชกฤษฎีกาหรือประกาศ โดยไม่ต้องตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ อันเป็นการสอดคล้องกับแนวนโยบายที่จะให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานองค์การระหว่างประเทศ และสถานที่จัดการประชุมระหว่างประเทศ ถือเป็นก้าวสำคัญในการนำไปสู่การเป็น “เจนีวาแห่งเอเชีย” ของไทยอย่างแท้จริง

๑.๒ พ.ร.บ. มีสาระสำคัญเป็นกฎหมายกลางเพื่อรองรับสถานะทางกฎหมายและการให้ความคุ้มครองที่จำเป็นอันรวมถึงการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่การดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศที่จะมาจัดตั้งสำนักงาน ดำเนินงาน และจัดการประชุมในประเทศไทย โดย พ.ร.บ. ได้บัญญัติว่า การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็น โดยให้พิจารณาตามพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ รวมทั้งสถานะและบทบาทขององค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ

๑.๓ ในปัจจุบัน มีองค์การหรือหน่วยงานระหว่างประเทศจำนวนมากที่ประสงค์จะเข้ามาจัดตั้งสำนักงาน ดำเนินงาน หรือจัดประชุมในประเทศไทย เช่น ศาลประจำอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration) สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (International Rice Research Institute) สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature) แผนโคลัมโบ (Colombo Plan) ศูนย์ประสานงานอาเซียนทางด้านโรคระบาดสัตว์และโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (ASEAN Coordinating Centre for Animal Health and Zoonoses) ศูนย์สมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เพื่อผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation)

๑.๔ ที่ผ่านมา กลไกในการพิจารณาให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ คือ คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ความตกลง เอกสิทธิ์ ความคุ้มกัน และสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการประสานงานด้านสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ และองค์การต่างประเทศ โดยมีอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นประธาน และผู้อำนวยการกองสนธิสัญญาเป็นเลขานุการ

๑.๕ เพื่อให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอยกระดับคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ความตกลง เอกสิทธิ์ ความคุ้มกัน และ

สิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้คณะกรรมการประสานงานด้านสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ และองค์การต่างประเทศ ขึ้นเป็น คณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ ภาครัฐในประเทศไทยซึ่งแต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี

๒. องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	ประธาน
หรือรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศที่ได้รับมอบหมาย	
๒. อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	กรรมการ
๓. อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมพิธีการทูต	กรรมการ
๕. ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๘. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๙. ผู้แทนกรมศุลกากร	กรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมสรรพากร	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานตำรวจสันติบาล	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	กรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมการจัดหางาน	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	กรรมการ
หรือกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ	
หรือกรมเอเชียตะวันออก	
หรือกรมยุโรป	
หรือกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้	
หรือกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา (แล้วแต่กรณี)	
๑๕. ผู้แทนกรมการกงสุล	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. ผู้อำนวยการกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. ผู้อำนวยการกองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณาข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และสำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. พิจารณาการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ และความตกลงประเทศเจ้าบ้านสำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐใน

- ๓ -

ประเทศไทย รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้าน ซึ่งรวมถึงพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานตามความเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๑

๓. การเบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุม

ค่าเบี้ยประชุม รวมทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของกระทรวงฯ โดยค่าเบี้ยประชุม คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ภาคผนวก ง.

คำสั่งคณะกรรมการเอกสิทธิฯ ที่ 1/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง
รายการเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและ
การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

คำสั่งคณะกรรมการเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย
ที่ ๑/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานตามความเหมาะสม

เพื่อให้การพิจารณาข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นการตอบสนองต่อนโยบายในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานองค์การระหว่างประเทศและสถานที่จัดการประชุมระหว่างประเทศ จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกรมตุลาการ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
หรือกรมองค์การระหว่างประเทศ
หรือกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
หรือกรมเอเชียตะวันออก
หรือกรมยุโรป
หรือกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
หรือกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา (แล้วแต่กรณี)	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกรมการกงสุล	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกองสนธิสัญญา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗. ผู้แทนกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๘. ผู้แทนกองเอกสิทธิและความคุ้มกันทางการทูต	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากลับกรองการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ และความตกลงประเทศเจ้าบ้านสำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายอนุวัติการความตกลงประเทศเจ้าบ้านรวมทั้งเสนอความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

๒. พิจารณายกร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับการได้มาซึ่งเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย รวมทั้งเสนอความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

๓. เชิญผู้แทนส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อให้ความเห็น หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายณัฐพล ชันธศิริกุล)

ประธานคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ภาคผนวก จ.

คำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ฯ ที่ 1/2568 เรื่อง แก้ไของค์ประกอบคณะกรรมการกลั่นกรอง
รายการเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

คำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ที่ ๑/๒๕๖๘

เรื่อง แก้ไของค์ประกอบคณะกรรมการกลั่นกรองรายการเอกลักษณ์และความคุ้มกัน
สำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
เอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย
โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งอนุกรรมการ และ/หรือคณะทำงานตามความเหมาะสม

เพื่อให้การพิจารณาข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกลักษณ์
และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย
ตามพระราชบัญญัติเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ
ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นการตอบสนองต่อนโยบาย
ในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานองค์การระหว่างประเทศและสถานที่จัดการประชุม
ระหว่างประเทศ จึงเห็นควรให้ดำเนินการดังนี้

๑. ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองรายการเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองรายการเอกลักษณ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ
ระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกรมตุลาการ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกรมสรรพากร	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกรมการกงสุล	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกองสนธิสัญญา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗. ผู้แทนกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๘. ผู้แทนกองเอกลักษณ์และความคุ้มกันทางการทูต	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. ผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงาน	อนุกรรมการเฉพาะกิจ
- ที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา

- ๒ -

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการอาจ มีมติให้เชิญผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา (ไม่เกิน ๕ หน่วยงาน) หรือเชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา เป็นครั้งคราวในฐานะ อนุกรรมการเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นอนุกรรมการ สำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากลับกรองการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้าน กับองค์การระหว่างประเทศ และความตกลงประเทศเจ้าบ้านสำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและ การประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายอนุวัติการ ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน รวมทั้งเสนอความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ในประเทศไทย

๒. พิจารณายกร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับการได้มาซึ่ง เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ในประเทศไทย รวมทั้งเสนอความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์และ ความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

๓. เชิญผู้แทนส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ความเห็น หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายเชษฐพันธ์ มากสัมพันธ์)

ประธานคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

ภาคผนวก ฉ.

ความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับศูนย์อาเซียน
เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม

ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

กับ

ศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม

ด้วย รัฐบาลของรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ตระหนักถึงความจำเป็นให้องค์การรัฐบาลระหว่างประเทศให้ความรู้และนวัตกรรมในการสนับสนุนและดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ เสริมสร้างความสามารถและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน องค์กรระหว่างประเทศ และภาคีเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบรรลุเป้าหมายสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ และคุณค่าในภูมิภาคอาเซียน;

เพื่อ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น ตามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม (“อาโก” หรือ “ศูนย์”) ซึ่งจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ (“ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง”) อาโกจึงได้จัดตั้งขึ้น โดยมีถิ่นที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย (“ประเทศเจ้าบ้าน”); และ

บัดนี้ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย (“รัฐบาล”) และ อาโก ซึ่งต่อไปนี้จะกล่าวถึงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้เรียกว่า “ภาคี” และเรียกรวมกันว่า “คู่ภาคี” สำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๙ ของความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง

จึงได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑

คำนิยาม

เพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของความตกลงประเทศเจ้าบ้านนี้ (“ความตกลง”) ข้อความที่ปรากฏดังต่อไปนี้ให้มีความหมาย ดังนี้:

- (ก) “คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการบริหารของอาโก ตามนิยามที่กำหนดในข้อ ๓ และ ๔ ของความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง
- (ข) “ผู้อำนวยการ” หมายถึง หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการของอาโกที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการ
- (ค) “สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานเลขาธิการของอาโกที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และ

- (ง) “เจ้าหน้าที่ต่างชาติ” หมายถึง เจ้าหน้าที่อาโวกชาวต่างชาติที่จ้างโดยผู้อำนวยความสะดวก และไม่ถือครองสัญชาติไทย และมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย

ข้อ ๒

สถานะนิติบุคคล

เพื่อให้อาโวกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง ให้อาโวกมีสถานะเป็นนิติบุคคลในฐานะองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล โดยอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย และมีความสามารถทางกฎหมายที่จะ

- (ก) ทำสัญญา;
- (ข) ได้มาและจำหน่ายไปซึ่งสิ่งหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมของอาโวก; และ
- (ค) เป็นคู่กรณีในกระบวนการทางกฎหมาย

ข้อ ๓

การจัดสรรเงินทุน

ในระยะแรกของการจัดตั้งอาโวก รัฐบาลจะจัดหาสถานที่ตั้งสำนักงาน ให้บุคลากรของรัฐไปปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ของอาโวก ซึ่งขึ้นอยู่กับ การให้เงินทุนเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดจากรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของอาโวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสามปีแรกของการจัดตั้งอาโวก นับตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ (“วันที่เริ่มจัดตั้ง”) และจะให้การสนับสนุนเงินทุนจำนวนไม่เกินห้าล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปีสำหรับในระยะห้าปีแรก นับจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อสนับสนุนภารกิจของศูนย์

ข้อ ๔

เอกสิทธิ์ของอาโวก

๑. อาโวกจะได้รับสิทธิในการมีบัญชีธนาคารเป็นเงินตราต่างประเทศ และถือ โอน และแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้เท่าที่จำเป็นต่อการใช้จ่ายเพื่อการปฏิบัติตามภารกิจทางการของอาโวก และสอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย
๒. ตามข้อ ๔ (๓) สินทรัพย์ รายได้ และทรัพย์สินของอาโวกจะได้รับการยกเว้นจาก
 - (ก) การเก็บภาษีทางตรงทุกรูปแบบ; และ
 - (ข) ภาษีศุลกากรและภาษีทั้งปวงสำหรับการนำเข้าและส่งออกอุปกรณ์และสิ่งของโดยอาโวก ที่จำเป็นต่อการทำงานของอาโวก (รวมถึงยานพาหนะ) และที่อาจตกลงกับรัฐบาล การขายและถ่ายโอนอุปกรณ์ สิ่งของ และยานพาหนะดังกล่าวในประเทศไทยจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย
๓. อาโวกจะไม่ได้รับยกเว้นภาษีจากค่าบริการสาธารณะใดๆ

ข้อ ๕

เอกลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ต่างชาติของอาโก

๑. เจ้าหน้าที่ต่างชาติจะได้รับ:

- (ก) ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่อาโก ภาษีศุลกากรในการนำเข้าของใช้ส่วนตัว (ไม่รวมยานพาหนะ) ภายในหกเดือนหลังจากเวลาที่เดินทางเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย หรือหลังจากที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แล้วแต่เวลาใดจะเกิดขึ้นภายหลัง โดยของใช้ส่วนตัวดังกล่าวจะต้องห้ามจำหน่ายในไทยในภายหลังวันแต่จะเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่บังคับใช้ในประเทศไทย
 - (ข) ยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนคนต่างด้าว โดยให้รวมถึงคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ต่างชาติ และบุตรในอุปการะรวมถึงบุตรนอกสมรส หรือบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี โดยเจ้าหน้าที่ต่างชาตินั้นเป็นผู้ดูแลหลักและให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสมาชิกในครัวเรือนที่ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศของราชอาณาจักรไทย ให้ไม่ต้องจดทะเบียนคนต่างด้าว; และ
 - (ค) สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินระหว่างประเทศ ในฐานะที่เป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ โดยให้รวมถึงคู่สมรส บุตร และสมาชิกในครัวเรือน ทั้งนี้ สิทธิที่ได้รับนั้นต้องไม่เกินไปกว่าที่ผู้แทนทางการทูตได้รับ
๒. ผู้อำนวยการประสานกับกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย เพื่อแจ้งรายชื่อของเจ้าหน้าที่ต่างชาติให้ทราบเป็นระยะ
๓. อาโกและเจ้าหน้าที่ต่างชาติของอาโกจะต้องให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในทุกโอกาส โดยเฉพาะในการอำนวยความสะดวกทางกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้อง การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบของไทย และการป้องกันมิให้เกิดการใช้เอกลักษณ์ภายใต้ความตกลงฉบับนี้โดยมิชอบ

ข้อ ๖

การระงับข้อพิพาท

คู่ภาคีจะต้องพยายามระงับข้อพิพาทใดที่เกี่ยวข้องกับการตีความ หรือการดำเนินการตามความตกลงฉบับนี้ โดยการปรึกษาหารือระหว่างกัน

ข้อ ๗

การแก้ไข

ความตกลงฉบับนี้อาจมีการแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรตามที่คู่ภาคีเห็นพ้องกัน โดยการแก้ไขความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับตามข้อ ๘ (๑) ของความตกลงนี้

ข้อ ๘

การใช้บังคับและการสิ้นสุด

๑. ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับในวันที่รัฐบาลแจ้งอาโกว่าได้ดำเนินการตามข้อกำหนดภายในเพื่อให้ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับเสร็จสิ้นแล้ว
๒. ความตกลงนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อมีการยุบของศูนย์

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง ได้ลงนามความตกลงนี้ทำขึ้นเป็นฉบับที่ นนทบุรี ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งสองภาษามีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างในการตีความ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับรัฐบาล
แห่งราชอาณาจักรไทย

(นพ. ชลน่าน ศรีแก้ว)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อ
เสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุ
ด้วยนวัตกรรม

(นพ. สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ)
ประธานคณะกรรมการ

**HOST COUNTRY AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND
THE ASEAN CENTRE FOR ACTIVE AGEING AND INNOVATION**

WHEREAS the Governments of the Member States of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) have recognised the need for an inter-governmental organisation to generate knowledge and innovation, which support active ageing policies and its implementation, strengthen capacity and facilitate collaboration among ASEAN Member States, international entities and other partners in achieving active ageing in ASEAN;

WHEREAS to fulfil the above-mentioned needs, pursuant to the Agreement on the Establishment of the ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation (“ACAI” or “Centre”) was established on 20 May 2020 (“Establishment Agreement”), ACAI was established, having its seat in the Kingdom of Thailand (“Host Country”); and

NOW therefore, the Government of the Kingdom of Thailand (“the Government”) and ACAI, hereinafter referred to individually as “Party”, and collectively as “Parties”, in implementation of Article 9 of the Establishment Agreement

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

**Article 1
Definitions**

For the purpose of this Host Country Agreement (“Agreement”), the following expressions shall have the meaning hereunder assigned to them:

- (a) “Board” means the Governing Board of ACAI as defined in Articles 3 and 4 of the Establishment Agreement;
- (b) “Director” means the head of Secretariat Office of ACAI as appointed by the Board;
- (c) “Office” means ACAI’s Secretariat Office located in Thailand; and

- (d) “International Staff” means ACAI’s international staff employed by the Director and who are not Thai nationals and permanent residents of Thailand; and

Article 2

Legal Personality

To enable ACAI to discharge its functions under the Establishment Agreement, ACAI shall be accorded legal personality as an inter-governmental organisation and, subject to the laws and regulations of Thailand, shall have the capacity to:

- (a) enter into contracts;
- (b) acquire and dispose of immovable and movable properties necessary for the activities of ACAI; and
- (c) be party to legal proceedings.

Article 3

Funding Arrangements

Upon the initial establishment of ACAI, the Government shall provide office spaces, secondment of employees from the Government to ACAI as staff, based on partial or full funding from the Government to support the work of ACAI, especially during the first three years from the date of the initial establishment of ACAI being 3 November 2019 (“Initial Establishment Date”), and shall contribute up to five million USD per year for the first five years starting from the enforcement of this Agreement, to support the Centre’s functions.

Article 4

Privileges of ACAI

1. ACAI shall have the right to operate bank accounts in foreign currency and to hold, transfer and convert foreign currency to the extent necessary for the expenditure of its official functions and in conformity with the laws and regulations in Thailand.
2. Subject to Article 4 (3), the assets, income and property of ACAI shall be exempted from:
 - (a) any form of direct taxation; and
 - (b) all customs duties and taxes, for the import and export of equipment, and articles by ACAI as are necessary for its work

(motor vehicles included) and as may be agreed to by the Government. The sale and transfer of such equipment, articles, and vehicles within Thailand must be subject to Thai laws and regulations.

3. ACAI shall not be exempted from taxes on charges for public utility services.

Article 5

Privileges of International Staff of ACAI

1. The International Staff shall be:
 - (a) exempted from personal income tax for duties contributed to ACAI, customs duties on their personal effects (motor vehicles excluded), imported within six months after their first arrival to take up their post in Thailand or after the entry into force of this Agreement, whichever is later; provided that such articles shall not be subsequently disposed of in Thailand except in accordance with the laws and regulations in force in Thailand;
 - (b) exempted, together with their spouses of the International Staff and their dependent children, including natural or legally adopted children, being under the age of 20 for whom the International Staff provide main and continuing support, and household members as approved by Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand, from alien registration; and
 - (c) accorded, together with their spouses, children and household members, the same repatriation facilities in times of international crisis as members of international organisations not exceeding those granted to diplomatic representatives.
2. The names of the International Staff shall, from time to time, be communicated by the Director to the Department of Protocol, Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand.
3. ACAI and its International Staff shall cooperate at all times with the Government specifically to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of the Thai laws and regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges conferred by this Agreement.

Article 6
Settlement of Disputes

The Parties shall endeavor to settle any dispute concerning the interpretation or implementation of this Agreement through consultations.

Article 7
Amendments

This Agreement may be amended in writing subject to the mutual consent of the Parties. The amendments to this Agreement shall enter into force in accordance with Article 8 (1) of this Agreement.

Article 8
Entry into Force and Termination

1. This Agreement shall enter into force on the date on which the Government notifies ACAI of its completion of internal requirements for the entry into force of this Agreement.
2. Termination of this Agreement shall be upon the dissolution of the Centre.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Nonthaburi, Thailand on this 11th day of March in the Year 2024, in the Thai and English languages, both texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF THAILAND**

(Dr. Cholnan Srikaew)
Minister of Public Health

**FOR THE ASEAN CENTRE FOR
ACTIVE AGEING AND
INNOVATION**

(Dr. Suwit Wibulpolprasert)
Chair of the Board

ภาคผนวก ข.

พระราชกฤษฎีกากำหนดเอกลักษณ์และความคึกสำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและ
คุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม พ.ศ. 2567 และคำแปลความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

หน้า ๒๒

เล่ม ๑๔๑ ตอนที่ ๓๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดเอกลักษณ์สำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้าง
ศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม
พ.ศ. ๒๕๖๗

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเอกลักษณ์สำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคม
ผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม และบุคลากรของศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุ
ด้วยนวัตกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๗
แห่งพระราชบัญญัติเอกลักษณ์และความคึกกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ
ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดเอกลักษณ์สำหรับศูนย์อาเซียน
เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๗”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม ลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

“บุคลากร” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ต่างชาติของศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม

มาตรา ๔ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์

(๑) ให้ยอมรับนับถือว่าศูนย์เป็นนิติบุคคล และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

(๒) ให้ศูนย์ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ และรายได้ของศูนย์ได้รับเอกสิทธิ์ในเรื่องการยกเว้นภาษีทางตรง การยกเว้นอากรศุลกากรและข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการดำเนินงานของศูนย์ และสิทธิการได้มา การได้รับ การถือครอง และการโอนซึ่งเงินทุนหรือเงินตราใด ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราของศูนย์ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) ให้บุคลากรของศูนย์ได้รับเอกสิทธิ์ในเรื่องการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากศูนย์หรือรัฐบาลของประเทศตน การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวภายในหกเดือนนับแต่เวลาที่เข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการจดทะเบียนคนต่างด้าว และการอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔) ให้คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรของศูนย์ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ ได้รับเอกสิทธิ์ในเรื่องการยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการจดทะเบียนคนต่างด้าว และการอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์

ระหว่างประเทศไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ
เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ตามความตกลงท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

เศรษฐา ทวีสิน

นายกรัฐมนตรี

ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

กับ

ศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม

ด้วย รัฐบาลของรัฐบาลสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ตระหนักถึงความจำเป็นให้องค์การรัฐบาลระหว่างประเทศให้ความรู้และนวัตกรรมในการสนับสนุนและดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ เสริมสร้างความสามารถและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลสมาชิกอาเซียน องค์กรระหว่างประเทศ และภาคีเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบรรลุเป้าหมายสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ และคุณค่าในภูมิภาคอาเซียน;

เพื่อ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น ตามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม (“อาโก” หรือ “ศูนย์”) ซึ่งจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ (“ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง”) อาโกจึงได้จัดตั้งขึ้น โดยมีถิ่นที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย (“ประเทศเจ้าบ้าน”); และ

บัดนี้ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย (“รัฐบาล”) และ อาโก ซึ่งต่อไปนี้จะกล่าวถึงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้เรียกว่า “ภาคี” และเรียกรวมกันว่า “คู่ภาคี” สำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๔ ของความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง

จึงได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑

คำนิยาม

เพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของความตกลงประเทศเจ้าบ้านนี้ (“ความตกลง”) ข้อความที่ปรากฏดังต่อไปนี้ให้มีความหมาย ดังนี้:

- (ก) “คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการบริหารของอาโก ตามนิยามที่กำหนดในข้อ ๓ และ ๔ ของความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง
- (ข) “ผู้อำนวยการ” หมายถึง หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการของอาโกที่ได้รับแต่งตั้งจาก คณะกรรมการ
- (ค) “สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานเลขาธิการของอาโกที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และ

- (ง) “เจ้าหน้าที่ต่างชาติ” หมายถึง เจ้าหน้าที่อาโวกชาวต่างชาติที่จ้างโดยผู้อำนวยความสะดวก และไม่ได้ถือครองสัญชาติไทย และมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย

ข้อ ๒

สถานะนิติบุคคล

เพื่อให้อาโกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง ให้อาโกมีสถานะเป็นนิติบุคคล ในฐานะองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล โดยอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย และมีความสามารถทางกฎหมายที่จะ

- (ก) ทำสัญญา;
- (ข) ได้มาและจำหน่ายไปซึ่งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมของอาโก; และ
- (ค) เป็นคู่กรณีในกระบวนการทางกฎหมาย

ข้อ ๓

การจัดสรรเงินทุน

ในระยะแรกของการจัดตั้งอาโก รัฐบาลจะจัดหาสถานที่ตั้งสำนักงาน ให้บุคลากรของรัฐไปปฏิบัติงาน ในฐานะเจ้าหน้าที่ของอาโก ซึ่งขึ้นอยู่กับ การให้เงินทุนเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดจากรัฐบาลเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานของอาโก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสามปีแรกของการจัดตั้งอาโก นับตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ (“วันที่เริ่มจัดตั้ง”) และจะให้การสนับสนุนเงินทุนจำนวนไม่เกินห้าล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี สำหรับในระยะห้าปีแรก นับจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อสนับสนุนภารกิจของศูนย์

ข้อ ๔

เอกสิทธิ์ของอาโก

๑. อาโกจะได้รับสิทธิในการมีบัญชีธนาคารเป็นเงินตราต่างประเทศ และถือ โอน และแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้เท่าที่จำเป็นต่อการใช้จ่ายเพื่อการปฏิบัติตามภารกิจทางการของอาโก และสอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย
๒. ตามข้อ ๔ (๓) สินทรัพย์ รายได้ และทรัพย์สินของอาโกจะได้รับการยกเว้นจาก
 - (ก) การเก็บภาษีทางตรงทุกรูปแบบ; และ
 - (ข) ภาษีศุลกากรและภาษีที่พึงสำหรับการนำเข้าและส่งออกอุปกรณ์และสิ่งของโดยอาโก ที่จำเป็นต่อการทำงานของอาโก (รวมถึงยานพาหนะ) และที่อาจตกลงกับรัฐบาล การขาย และถ่ายโอนอุปกรณ์ สิ่งของ และยานพาหนะดังกล่าวในประเทศไทยจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบของประเทศไทย
๓. อาโกจะไม่ได้รับยกเว้นภาษีจากค่าบริการสาธารณะใดๆ

ข้อ ๕

เอกสิทธิ์ของเจ้าหน้าที่ต่างชาติของอาโก

๑. เจ้าหน้าที่ต่างชาติจะได้รับ:

- (ก) ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่อาโก ภาษีศุลกากรในการนำเข้าของใช้ส่วนตัว (ไม่รวมยานพาหนะ) ภายในหกเดือนหลังจากเวลาที่เดินทางเข้ารับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย หรือหลังจากที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แล้วแต่เวลาใดจะเกิดขึ้นภายหลัง โดยของใช้ส่วนตัวดังกล่าวจะต้องห้ามจำหน่ายในไทยในภายหลังเว้นแต่จะเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่บังคับใช้ในประเทศไทย
 - (ข) ยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนคนต่างด้าว โดยให้รวมถึงคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ต่างชาติ และบุตรในอุปการะรวมถึงบุตรนอกสมรส หรือบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี โดยเจ้าหน้าที่ต่างชาตินั้นเป็นผู้ดูแลหลักและให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสมาชิกในครัวเรือนที่ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศของราชอาณาจักรไทย ให้ไม่ต้องจดทะเบียนคนต่างด้าว; และ
 - (ค) สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินระหว่างประเทศ ในฐานะที่เป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ โดยให้รวมถึงคู่สมรส บุตร และสมาชิกในครัวเรือน ทั้งนี้ สิทธิที่ได้รับนั้นต้องไม่เกินไปกว่าที่ผู้แทนทางการทูตได้รับ
๒. ผู้อำนวยการจะประสานกับกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย เพื่อแจ้งรายชื่อของเจ้าหน้าที่ต่างชาติให้ทราบเป็นระยะ
๓. อาโกและเจ้าหน้าที่ต่างชาติของอาโกจะต้องให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในทุกโอกาส โดยเฉพาะในการอำนวยความสะดวกทางกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้อง การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบของไทย และการป้องกันมิให้เกิดการใช้เอกสิทธิ์ภายใต้ความตกลงฉบับนี้โดยมิชอบ

ข้อ ๖

การระงับข้อพิพาท

คู่ภาคีจะต้องพยายามระงับข้อพิพาทใดที่เกี่ยวข้องกับการตีความ หรือการดำเนินการตามความตกลงฉบับนี้ โดยการปรึกษาหารือระหว่างกัน

ข้อ ๗

การแก้ไข

ความตกลงฉบับนี้อาจมีการแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรตามที่คู่ภาคีเห็นพ้องกัน โดยการแก้ไขความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับตามข้อ ๘ (๑) ของความตกลงนี้

ข้อ ๘

การใช้บังคับและการสิ้นสุด

๑. ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่รัฐบาลแจ้งอาเกว่าได้ดำเนินการตามข้อกำหนดภายในเพื่อให้ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับเสร็จสิ้นแล้ว
๒. ความตกลงนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อมีการยุบของศูนย์

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง ได้ลงนามความตกลงนี้ทำขึ้นเป็นฉบับที่ นนทบุรี ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งสองภาษามีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างในการตีความ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับรัฐบาล
แห่งราชอาณาจักรไทย

(นพ. ชลน่าน ศรีแก้ว)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับศูนย์อาเซียนเพื่อ
เสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุ
ด้วยนวัตกรรม

(นพ. สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ)
ประธานคณะกรรมการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ได้จัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรมขึ้น เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุในอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีศักยภาพ โดยให้ศูนย์ตั้งอยู่ในประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้ลงนามความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับศูนย์อาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณค่าสังคมผู้สูงอายุด้วยนวัตกรรม เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้ศูนย์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย และให้ศูนย์และบุคลากรของศูนย์ได้รับเอกสิทธิ์ตามที่ระบุไว้ในความตกลง ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้องค์การระหว่างประเทศและบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศใดจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภาคผนวก ข.

**ร่างแนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยตาม
พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561**

ร่าง

**แนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย
ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางและขั้นตอนเกี่ยวกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้หน่วยงานของรัฐมีแนวปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายที่จะส่งเสริมการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศและการเข้ามามีการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 1 หลักการและหลักเกณฑ์การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

1. ผู้ที่อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันภายใต้พระราชบัญญัติฯ คือ องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศระดับกึ่งรัฐบาล กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ และบุคลากรขององค์การ/กลุ่มความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้ พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ มิได้ครอบคลุมถึงองค์การเอกชนระหว่างประเทศ (non-governmental organizations: NGO) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของแต่ละประเทศ
2. ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามข้อ 1
 - (1) สถานะขององค์การระหว่างประเทศ¹
 - (2) ลักษณะของกิจกรรมการดำเนินงาน กล่าวคือ การจัดตั้งสำนักงาน หรือการดำเนินงานในประเทศไทย
 - (3) ความจำเป็นของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การระหว่างประเทศนั้น

¹ ในกรณีขององค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล อาจพิจารณาใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (i) จัดตั้งโดยสนธิสัญญาหรือตราสารอื่นใดที่อยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศแนกคดีเมือง (other instrument governed by public international law)

(ii) มีสมาชิกเป็นรัฐ หรือรัฐและองค์การระหว่างประเทศ และมีสถานะนิติบุคคลระหว่างประเทศ (international legal or juridical personality)

(iii) มีความเป็นอิสระแยกจากรัฐที่ก่อตั้ง (independent or autonomous will distinct from that of its members)

(iv) มีการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐสมาชิก (funding from member states)

(v) มีโครงสร้างการจัดองค์กรที่ชัดเจน (clear organizational structure)

(4) พันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศนั้น

(5) สมาชิกภาพของประเทศไทยในองค์การระหว่างประเทศ

(6) บทบาทขององค์การระหว่างประเทศ/กลุ่มความร่วมมือ

3. การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศหรือกลุ่มความร่วมมือ ต้องทำความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย/หน่วยงานของรัฐ กับ องค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรอื่นที่จัดตั้งตามกฎหมาย

4. องค์การระหว่างประเทศใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันไว้แล้ว ให้องค์การระหว่างประเทศนั้น ยังคงได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่กำหนดในกฎหมายนั้น

ในกรณีที่มีการแก้ไขเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ (เว้นแต่สหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ) ให้ดำเนินการยกเลิกความตกลงจัดตั้งสำนักงานฉบับเดิม และจัดทำความตกลงฉบับใหม่ขึ้นและ ให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ กล่าวคือให้ออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๗ โดยให้ถือว่า เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศนั้นเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการยกเลิกพระราชบัญญัติฯ คู่มาตรการดำเนินงานฉบับเดิมก่อนจะเสนอพระราชกฤษฎีกานั้น

การแก้ไขเพิ่มเติมเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติคู่มาตรการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2504

5. ให้ออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและบุคลากร ทั้งนี้ ในเรื่องการยกเว้นภาษีเงินได้ อาจจะระบุให้ เป็นไปตามประมวลรัษฎากรกำหนดหรือการยกเว้นภาษีอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายที่ ยกเว้นภาษีนี้น²

² ทั้งนี้ ตามมาตรา 31 ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ 2 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และบุคลากร

ส่วนที่ 2.1 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลซึ่งไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

6. องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลซึ่งไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นภาษีทางตรงตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายอื่นสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ และรายได้ขององค์การ
- (2) การยกเว้นอากรศุลกากร และข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการขององค์การหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ
- (3) ความละเมิดมิได้ของสถานที่ บรรณสาร และเอกสารขององค์การ
- (4) การตรวจพิจารณาหนังสือโต้ตอบที่เป็นทางการและการสื่อสารที่เป็นทางการอื่นขององค์การจะกระทำมิได้
- (5) สิทธิการเข้ามา การได้รับ การถือครอง และการโอนซึ่งเงินทุนหรือเงินตราใด ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราขององค์การ
- (6) สิทธิการใช้รหัส รวมทั้งการส่งและรับหนังสือโต้ตอบขององค์การโดยมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันไม่เกินเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต
- (7) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายทุกรูปแบบสำหรับองค์การ ทรัพย์สิน และสิทธิประโยชน์ขององค์การ เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์
- (8) ความคุ้มกันจากการค้น การเรียกเกณฑ์ การจับ การยึด การอายัด การเวนคืน หรือการแทรกแซงในรูปแบบอื่นใดต่อทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์ขององค์การ
- (9) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการขององค์การ

7. ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของประเทศตน
- (2) การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวในเวลาที่ใช้รับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย
- (3) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (4) ความละเมิดมิได้ของที่พักและเอกสาร
- (5) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว

4

(6) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

(7) ความคุ้มกันจากการตรวจตรา และการอำนวยความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวกับสัมภาระส่วนตัวไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

(8) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ

(9) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

8. หัวหน้าและรองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

(1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของประเทศตน

(2) การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวในเวลาที่ได้รับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย

(3) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(4) ความละเมิดมิได้ของที่พักและเอกสาร

(5) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว

(6) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

(7) ความคุ้มกันจากการตรวจตรา และการอำนวยความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวกับสัมภาระส่วนตัวไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

(8) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ

(9) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศไม่เกินที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

9. เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

(1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของประเทศตน

(2) การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวในเวลาที่ได้รับตำแหน่งครั้งแรกในประเทศไทย

(3) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(4) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

- (5) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา
 - (6) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ
10. ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้
- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
 - (2) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
 - (3) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา
 - (4) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ
 - (5) ความคุ้มกันและความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัมภาระส่วนตัว
11. บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศจะได้รับเพียงความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
12. บุคลากรทั้งหมดประเภทขององค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล³ ที่มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับเพียงความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
13. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้
- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
 - (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน
 - (3) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ

³ (1) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(2) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(3) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(4) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (5) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (6) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

ส่วนที่ 2.2 องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลไทยเป็นสมาชิกและเข้ามาดำเนินงานโดยมิได้ตั้งสำนักงานในประเทศไทย

14. องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลไทยเป็นสมาชิกและเข้ามาดำเนินงานโดยมิได้ตั้งสำนักงานในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในระดับที่ไม่เกินกว่าที่ให้กับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลซึ่งไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

15. ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) ความละเมิดมิได้ของที่พักและเอกสาร
- (3) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว
- (4) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
- (5) ความคุ้มกันและความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวกับสัมภาระส่วนตัว
- (6) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

16. หัวหน้าสำนักงานและรองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของประเทศตน
- (2) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (3) ความละเมิดมิได้ของที่พักและเอกสาร
- (4) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว
- (5) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ
- (6) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

17. เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(2) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

(3) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินเช่นเดียวกับที่ให้แก่ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ

18. ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

(1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(2) ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

(3) ความคุ้มกันจากการจับกุม คุมขัง และการยึดสัมภาระส่วนตัว

(4) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน

19. บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้ ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

20. บุคลากรทั้งหมดประเภทขององค์การระหว่างประเทศในส่วนนี้ ที่มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

21. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ⁴ ในส่วนนี้ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้

(1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน

⁴ (1) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(2) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(3) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(4) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (5) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (6) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

(3) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศเช่นเดียวกับที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

ส่วนที่ 2.3 องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลซึ่งไทยไม่ได้เป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

22. สำหรับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลซึ่งไทยไม่ได้เป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย อาจพิจารณาใช้แนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในเรื่องการให้ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายทุกรูปแบบ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในข้อ 2(1) 2(2) 2(3) 2(4) และ 2(6) รวมถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการที่องค์การดังกล่าวมาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

ส่วนที่ 3

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลและบุคลากร

ส่วนที่ 3.1 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลซึ่งไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในไทยและบุคลากร

23. องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

(1) การยกเว้นภาษีทางตรงขององค์การ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และรายได้ขององค์การ ตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายอื่น

(2) การยกเว้นอากรศุลกากร และข้อห้ามหรือข้อกีดกันเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการทางขององค์การหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ

(3) สิทธิการได้มา การได้รับ การถือครอง และการโอนซึ่งเงินทุนหรือเงินตราใด ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราขององค์การ

(4) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการขององค์การ

ทั้งนี้ ในเรื่องการให้ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายทุกรูปแบบ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในข้อ 2(1) 2(2) 2(3) 2(4) และ 2(6) รวมถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการที่องค์การดังกล่าวมาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

24. หัวหน้าและรองหัวหน้าสำนักงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่รัฐบาลที่เข้ามามีสำนักงานในประเทศไทยหรือเข้ามาดำเนินงานโดยมิได้ตั้งสำนักงานในประเทศไทย ที่มีสัญชาติไทยหรือมิได้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

(1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศที่รัฐบาล

(2) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(3) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

ทั้งนี้ ในเรื่องการให้ความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายทุกรูปแบบ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในข้อ 2(1) 2(2) 2(3) 2(4) และ 2(6) รวมถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการที่องค์การดังกล่าวมาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

25. บุคลากรทั้งหมดประเภทขององค์การระหว่างประเทศที่สัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

26. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินสิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศที่รัฐบาล⁵ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้

(1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว

(2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน

(3) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศเช่นเดียวกับที่ให้แก่ผู้แทนทางการทูต

⁵ (๑) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(๒) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(๓) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(๔) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (๕) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (๖) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินสิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

ส่วนที่ 3.2 องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลซึ่งไทยเป็นสมาชิกที่เข้ามาดำเนินงานโดยมิได้ตั้งสำนักงานในประเทศไทย

27. องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นภาษีทางตรงขององค์การ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และรายได้ขององค์การ ตามประมวลรัษฎากร หรือกฎหมายอื่น
- (2) การยกเว้นอากรศุลกากร และข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการทางขององค์การหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ
- (3) สิทธิการได้มา การได้รับ การถือครอง และการโอนซึ่งเงินทุนหรือเงินตราใด ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราขององค์การ
- (4) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการขององค์การ

28. หัวหน้าและรองหัวหน้าสำนักงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลในส่วนนี้ ที่มีถิ่นสัญชาติไทยหรือมิได้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

29. บุคลากรทั้งหมดประเภทขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลที่มีสัญชาติไทยหรือมิได้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

30. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล⁶ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน

⁶ (1) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(2) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(3) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(4) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (5) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (6) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

ส่วนที่ 3.3 องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลซึ่งไทยไม่ได้เป็นสมาชิกที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย

31. องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลในส่วนนี้ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นภาษีทางตรงขององค์การ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และรายได้ขององค์การ ตามประมวลรัษฎากร หรือกฎหมายอื่น
- (2) การยกเว้นอากรศุลกากร และข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสิ่งของเพื่อใช้ในการทางขององค์การหรือสิ่งพิมพ์ขององค์การ
- (3) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการขององค์การ

32. หัวหน้าและรองหัวหน้าสำนักงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาลในส่วนนี้ ที่มีได้มีสัญชาติไทยหรือมิได้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน

33. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล⁷ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

⁷ (1) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(2) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(3) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(4) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (5) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (6) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานกิจขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินยี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานกิจเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

ส่วนที่ 4

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ และบุคลากร

34. กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจะต้องเป็นกลุ่มความร่วมมือที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นรัฐหรือกลุ่มความร่วมมือที่มีลักษณะอื่นตามที่กระทรวงการต่างประเทศกำหนด และประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศแล้ว และมีความจำเป็นต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับกลุ่มความร่วมมือดังกล่าว

35. กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ และบุคลากรอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน โดยให้นำเกณฑ์การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลในส่วนที่ 3.3 มาใช้โดยอนุโลม

36. บุคลากรทั้งหมดประเภทของกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มกันจากการถูกดำเนินคดีตามกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำด้วยวาจาหรือที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการกระทำทั้งปวง ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำในตำแหน่งหน้าที่เป็นทางการ

37. คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินสี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือนของบุคลากรของกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ⁸ ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศ อาจได้รับเอกสิทธิ์ ดังต่อไปนี้

- (1) การยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและการจดทะเบียนคนต่างด้าว
- (2) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงิน
- (3) การอำนวยความสะดวกในการส่งกลับคืนประเทศในเวลาที่มีวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ

⁸ (1) ผู้แทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศ

(2) หัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(3) รองหัวหน้าสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ

(4) เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นขององค์การระหว่างประเทศ

สำหรับ (5) ผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และ (6) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานขององค์การระหว่างประเทศแสดงว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ได้ขยายเอกสิทธิ์ให้แก่คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินสี่สิบปี และบุคคลในครัวเรือน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเท่านั้นในประเทศไทย

ส่วนที่ 5

ขั้นตอนการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านเพื่อให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

38. ขั้นตอนในการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ ตามมาตรา 7 และกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

(1) เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบได้รับร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านหรือได้รับการทบทวนจากองค์การระหว่างประเทศเรื่องการจัดตั้งสำนักงาน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหาหรือกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอคำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย

(2) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเสนอร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

เพื่อพิจารณาประเด็นด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเด็นเรื่องระดับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่พึงจะได้รับ

(3) หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการเจรจาจัดทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศ หรือร่างบันทึกความเข้าใจประเทศเจ้าบ้านกรณีกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ และเมื่อได้ร่างความตกลงฯ/ร่างบันทึกความเข้าใจฉบับสุดท้าย ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบยกร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อรองรับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศตามที่ได้ระบุไว้ในความตกลง/บันทึกความเข้าใจนั้น เพื่อให้คณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอร่างพระราชกฤษฎีกา พร้อมร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน/ร่างบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548

(4) สำหรับหนังสือเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการเจ้าของเรื่องควรระบุการมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงประเทศเจ้าบ้าน/ร่างบันทึกความเข้าใจ⁹ ทั้งนี้ การเสนอเรื่องดังกล่าวควรดำเนินการไปในคราวเดียวกันกับที่เสนอร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ/ร่างบันทึกความเข้าใจฯ และร่างพระราชกฤษฎีกาฯ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

⁹ อาทิ กรณีสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม (Permanent Court of Arbitration (PCA)) มอบหมายให้

1) กระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงภายใต้มาตรา 12 (1) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราให้แก่ (1) ผู้ตัดสินของ PCA และสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว และ (2) เจ้าหน้าที่ของ PCA และสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑๒ ของความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ

(2) กรมสรรพสามิตใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ

(5) ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ส่วนราชการที่รับผิดชอบควรแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการยืนยันว่าได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว เพื่อขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการให้ความตกลงมีผลผูกพันต่อไป และส่งความตกลงดังกล่าวให้กระทรวงการต่างประเทศเพื่อเก็บรักษาต่อไป

ส่วนที่ 6

ขั้นตอนการดำเนินการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามความตกลงประเทศเจ้าภาพ

39. กรณีการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศตามมาตรา 7 และ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศตามมาตรา 9

ให้กรมพิธีการทูต เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันกับองค์การระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 7

กลไกการพิจารณาการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

40. ให้มีคณะกรรมการเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศ ภาครัฐในประเทศไทย ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศเป็นรองประธาน อธิบดีกรมพิธีการทูต [อธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ] ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศเป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมองค์การระหว่างประเทศและกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

41. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำปรึกษาแก่ส่วนราชการต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย

(3) กรมสรรพากรใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ โดยคำนึงว่าประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันภายใต้การเข้าพินัยกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติ หรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ตามมาตรา 80/1 (5) แห่งประมวลรัษฎากร

(2) ให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับความเหมาะสมในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย รวมถึงการระงับและการเพิกถอนเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

(3) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(4) เชิญผู้แทนส่วนราชการเจ้าของเรื่องและบุคคลอื่นใดตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อชี้แจง

ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อปฏิบัติสำหรับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันนอกเหนือจากที่กำหนดไว้แล้วในแนวนปฏิบัติ

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่จำเป็น

42. การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะครบองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยทุกสามเดือนหรือมากกว่าตามความจำเป็น

43. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายการเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐในประเทศไทย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกรมการค้าระหว่างประเทศ ผู้แทนกรมการกงสุล ในฐานะอนุกรรมการ และมีผู้แทนกองสนธิสัญญา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และมีผู้แทนกองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต และผู้แทนกองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ เป็นผู้ช่วยเลขานุการและอนุกรรมการ

ทั้งนี้ อาจเชิญผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ไม่เกิน ๕ หน่วยงาน) หรือเชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา ในฐานะอนุกรรมการเฉพาะกิจ อาทิ กรมสรรพสามิต เข้าร่วมการประชุมฯ ได้ เพื่อพิจารณากลั่นกรองให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการทำความตกลงประเทศเจ้าบ้านกับองค์การระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ ประเด็นกฎหมายอนุวัติการ และความเห็นเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเอกสิทธิ์ฯ รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 8

การเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกัน

44. กรณีองค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ ผู้จัดหรือผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ ภาครัฐที่ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันกระทำการในลักษณะที่ใช้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในทางมิชอบ หรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หรือใช้ความคุ้มกันเป็นการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม หรือในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น คณะกรรมการ (โดยกระทรวงการต่างประเทศ) อาจมีหนังสือเตือนเพื่อให้องค์การระหว่างประเทศนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดในหนังสือเตือนเสียก่อน

หากองค์การระหว่างประเทศยังไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือเตือน หรือการฝ่าฝืนดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรง คณะกรรมการอาจขอให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอคณะรัฐมนตรีให้ระงับหรือเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศนั้น ในกรณีของการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ให้ดำเนินการออกประกาศเพื่อระงับหรือเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันได้

ภาคผนวก ณ.

ร่างความตกลงต้นแบบ (Model Host Country Agreement)

1

Model Host Country Agreement

1. GROUP 1 : Intergovernmental Organization HCA Model: PCA, IOM, WOH, ACAI

Host: The Government of the Kingdom of Thailand

Between the Government of the Kingdom of Thailand and [Name of Intergovernmental Organization]

Preamble

- Recalling the establishment instrument of [the Organization];
- Recognizing that the Kingdom of Thailand is a member of [the Organization];
- Considering the Act on Privileges and Immunities of International Organizations and International Conferences, B.E. 2561 (2018);
- Desiring to facilitate the operation of [the Organization] in the Kingdom of Thailand.

Article 1 – Legal Status

The Organization shall possess juridical personality. It may contract, acquire and dispose of property, and institute legal proceedings in The Kingdom of Thailand.

Article 2 – Premises and Archives

1. The premises of the Organization shall be inviolable.
2. The archives and all documents belonging to the Organization shall be inviolable wherever located.

Article 3 – Privileges and Immunities of the Organization

1. The Organization, its property, funds and assets shall enjoy immunity from legal process, except in respect of commercial activities.
2. The Organization shall be exempt from all direct taxes.
3. The Organization shall be exempt from customs duties and restrictions on imports and exports of articles for its official use, provided such articles are not sold locally except under agreed conditions.
4. **Indirect Taxes:** The Organization shall not, as a general rule, claim exemption from indirect taxes, including value-added tax (VAT), excise duties, or sales taxes which are incorporated in the price of goods or services. However, when the Organization makes substantial purchases for official use, the Government shall, whenever possible, make appropriate administrative arrangements for the remission or refund of such taxes.

5. The Organization may freely hold, transfer and convert funds and currencies.

(Option B: only Privileges¹ granted)

1. The Organization shall have the right to operate bank accounts in foreign currency and to hold, transfer, and convert foreign currency to the extent necessary for the expenditure of its official functions and in conformity with the laws and regulations in Thailand.
2. The assets, income and property of the Organization shall be exempted from:
 - (a) any form of direct taxation; and
 - (b) all customs duties and taxes for the import and export of equipment, articles and motor vehicles by ACAI as are necessary for its work and as may be agreed to by the Government. The sale and transfer of such equipment, articles, and vehicles within Thailand must be subject to Thai laws and regulations.
3. The Organization shall not be exempted from taxes on charges for public utility services.

Article 4 – Officials and Staff

1. Officials of the Organization shall enjoy:
 - o immunity for official acts (continuing after service);
 - o exemption from income tax on salaries;
 - o exemption from immigration restrictions;
 - o repatriation facilities in times of crisis.
2. Officials who are nationals or permanent residents of The Kingdom of Thailand shall enjoy only immunity for official acts and inviolability of official documents.

(Option B: the Privileges² provided)

Article 4 – Privileges of the Organization's International Staff

1. The Organization's international staff who are not Thai nationals and not permanent residents of Thailand shall be:
 - (a) exempted from personal income tax for duties contributed to the Organization, customs duties on their personal effects (motor vehicles excluded), imported within six months after their first arrival to take up his/her post in Thailand, or after the entry into force of this

¹ Case of ACAI

² Case of ACAI

Agreement, whichever is later; provided that such articles shall not be subsequently disposed of in Thailand except in accordance with Thai laws and regulations;

(b) exempted, together with his/her spouse and dependent children under the age of 20 (including natural or legally adopted children) for whom the Staff provides main support, and household members approved by the Ministry of Foreign Affairs, from alien registration; and

(c) accorded, together with his/her spouse, children and household members, the same repatriation facilities in times of international crisis as members of international organizations, not exceeding those granted to diplomatic representatives.

2. The names of the international Staff shall, from time to time, be communicated by the Director of the Organization to the Department of Protocol, Ministry of Foreign Affairs.

3. The Organization and its international Staff shall cooperate at all times with the Government specifically to facilitate the administration of justice, secure observance of Thai laws and regulations, and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges conferred by this Agreement.

Article 5 – Family Members

The spouse, dependent children under 20, and other household members approved by the Ministry of Foreign Affairs shall enjoy immigration facilities, exemption from alien registration, repatriation facilities, and customs exemption for personal effects at first entry.

Article 6 – Communications

The Organization shall enjoy treatment not less favorable than that accorded to diplomatic missions in respect of official communications, including the use of codes, couriers and bags.

Article 7 – Security and Public Services

The Government shall ensure security of the Organization's premises and facilitate access to necessary public services.

Article 8 – Final Provisions

1. Privileges and immunities are granted solely in the interest of the Organization and not for the personal benefit of individuals.
2. Privileges and immunities shall apply only to the extent necessary for the performance of official functions, in accordance with the Act B.E. 2561.

3. Disputes concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled by consultation between the Parties.
4. This Agreement shall enter into force upon the notification by the Government of its completion of internal requirements for the entry into force of this Agreement [, and shall remain in force until it is terminated pursuant to paragraph 3 of this Article].

2. GROUP 2: Quasi-Intergovernmental Organization: ICRC

Host: The Kingdom of Thailand

Between the Kingdom of Thailand and the International Committee of the Red Cross (ICRC)

Preamble

- Recalling the establishment instrument of [the Organization];
- Recalling the Organization's mandate under the 1949 Geneva Conventions and 1977 Additional Protocols, to which The Kingdom of Thailand is a Party;
- Bearing in mind the humanitarian mandate of the Organization and its fundamental principles of humanity, neutrality, impartiality and independence;
- Considering the Act on Privileges and Immunities of International Organizations and International Conferences, B.E. 2561 (2018), which extends coverage to quasi-IGOs including the ICRC;
- Desiring to facilitate the humanitarian operations of the Organization in The Kingdom of Thailand and the region.

Article 1 – Legal Status

The Organization is recognized as an international humanitarian organization with legal personality, capacity to contract, acquire property, and institute legal proceedings.

Article 2 – Privileges and Immunities

The Organization, its property and assets shall enjoy immunity from legal process and inviolability of premises, archives, and documents.

Article 3 – Property, Funds, Assets, and Taxes

- The Organization is exempt from all direct taxes, except charges for public utility services.

- The Organization shall benefit from exemption, remission, or reimbursement of indirect taxes (including VAT) for substantial official purchases, subject to arrangements with the Government.
- Exemption from customs duties and import restrictions on goods, publications, and materials for official use or assistance programmes.

Article 4 – Communications

The Organization shall enjoy freedom of communication equivalent to that accorded to intergovernmental organizations or diplomatic missions, including use of encrypted communications, couriers, and sealed bags.

Article 5 – Status of Delegation Members

- Expatriate members of the Organization delegation, their spouses and dependents shall enjoy privileges similar to those of diplomatic missions under the Act B.E. 2561, including exemption from immigration restrictions and tax exemption on the Organization salaries.
- Nationals or permanent residents of the Kingdom of Thailand shall enjoy functional immunity only, limited to acts performed in their official capacity.

Article 6 – Undertakings by the Organization

The Organization shall cooperate with authorities to prevent abuse of privileges and immunities, and may waive immunity where justice so requires.

Article 7 – Settlement of Disputes

Disputes shall first be resolved by negotiation; failing which, by arbitration.

Article 8 – Final Provisions

Privileges and immunities are accorded solely in the interest of the ICRC's humanitarian mandate.

This Agreement shall enter into force upon the notification by the Government of its completion of internal requirements for the entry into force of this Agreement.

3. GROUP 3: International Cooperation Forum: Colombo Plan

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING³

between the Government of the Kingdom of Thailand and Colombo Plan

Preamble

Recalling the Colombo Plan's establishment in 1951 as an international cooperation forum;

Recognizing the value of its programmes in technical assistance and training;

Considering the Act B.E. 2561, Section 3, on international cooperation forums.

Article 1 – Establishment

The Colombo Plan shall establish a Field Office in the Kingdom of Thailand.

Article 2 – Activities

The Field Office shall conduct training, education, and technical assistance programmes, and cooperate with the Government and partners.

Article 3 – Management and Staffing

A Director shall be appointed by the Colombo Plan Secretariat.

The Office shall be staffed by expatriate and local staff.

Additional expatriate staff appointments shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs or its designated agency.

Article 4 – Coordination with Government

The Office shall submit annual reports to the Thai International Cooperation Agency (TICA).

Joint meetings shall be convened annually with focal agencies.

Article 5 – Privileges and Immunities of the Field Office

Exemption from direct taxation of property and income⁴.

Right to financial transfers and bank accounts in foreign and local currencies.

Facilitation of communication

Article 6 – Privileges and Immunities of Staff

Expatriate staff shall enjoy income tax exemption on Colombo Plan salaries, exemption from immigration restrictions, and repatriation facilities.

³ Avoid using the "Agreement" as the counterpart is not an international organization under international law

⁴ Note: No indirect tax exemption

The spouse and dependent children under 20 of expatriate staff shall enjoy immigration facilities and repatriation facilities with the approval from the MFA.

Nationals or permanent residents of The Kingdom of Thailand shall enjoy only functional immunity in respect of official acts.

Article 7 – Final Provisions

Privileges and immunities are accorded solely for the performance of official functions of the Colombo Plan and subject to the Act B.E. 2561. Disputes shall be resolved through consultations between the Parties.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวสุทธาทิพย์ วาতিตัพันธ์

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- LL.M. University of Michigan (โดยทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวงการต่างประเทศ)
- LL.M. George Washington University (โดยทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวงการต่างประเทศ)
- เนติบัณฑิตไทย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2546	นักการทูตปฏิบัติการ กองกฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
พ.ศ. 2549	นักการทูตปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม กรมองค์การระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2550	นักการทูตปฏิบัติการ กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2555	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์
พ.ศ. 2557	เลขานุการเอก กองกฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
พ.ศ. 2559	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองกฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
พ.ศ. 2562	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น
พ.ศ. 2563	อัครราชทูตที่ปรึกษา (Head Of Chancery) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น
พ.ศ. 2563	นักการทูตชำนาญการพิเศษ กองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการกองพัฒนางานกฎหมายระหว่างประเทศ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย